The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Adress all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pétnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexike ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse „ „ $3.00.
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gaunamos per laišką.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas. Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka knogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 18 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 29 d. Balandžio (April) 1904 m. — Metas XII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Maskolijos su Japonija.

Garsaus caro vietininko Rytinėj Azijoj, admirolo Aleksiejevo įtekmė nupuolė; caras jau toliau ne klausia jo rodos. Vietoj pražuvusio Makarovo viršininku maskoliškos laivynės Azijoj paskyrė asabišką priešą Aleksiejevo admirolą Skridlovą. Aleksiejev užpyko ir atsišaukė prie caro su prašymu paliuosavimo nuo vietos. Iš syk laikraščiai garsino, jog caras Aleksiejevo atsisakymą priėmė ir pašaukė jį į viešpatystės rodą, kaip daro paprastai su savo tarnais, su kuriais nežino ką daryti, kurie visur pasirodė netikusiais. Dabar vienok praneša vėl, buk caras stengiasi išvengti piktinimo žmonių, kurie ir teip nekenčia caro ir jo tarnų, todėl Aleksiejevo ne atstatė nuo vietos, tik jo valdžią susiaurino. Viršininkas žemės kariumenės ir admirolas Skridlov dabar visai nuo Aleksiejevo neprigulmingi, jie su caru ir ministeriais susineša tiesiog, be Aleksiejevo tarpininkystės ir su savo darbais nereikalauja rokuotiesi su pirma visogalingu Aleksiejevu; žvaigždė caro vietininko Azijoj mat gesta jau; jam dabar palikta tik civiliška valdžia, į karės vedimo budą jis negali kištiesi.

Admirolas Skridlov, išvažiuodamas iš Peterburgo, prašė caro Porte Arthuro paskirti admirolą vietininką, kuris prižiurėtų laivynę, kadangi Skridlov mano, kad reiks jam tulą laiką išbuti Vladivostoke, suvesti į geresnę tvarką ten stovinčią maskoliškos laivynės dalį.

Londono laikraščiai dabar vėl praneša, buk japoniečiams galutinai pasisekė uždaryti maskoliškus kariškus laivus Porte Arthuro teip, kad jie negali iš porto išeiti; todėl japoniečiai gali sodinti savo kareivius ten, kur nėra maskoliškų kareivių ant Azijos sausžemio krantų. Laike paskutinio bombardavimo Porto Arthuro maskoliška laivynė neišplaukė iš porto, bet bandė šaudyti į japoniškus laivus iš porto, matyt negalėjo išplaukti, ar gal nužudė visiškai drąsą.

Aleksiejev pagarsino visiems laikraščių korespondentams, jog vartojanti ant persiuntimo žinių bevielinių telegrafų aparatus korespondentai bus palaikyti už šnipus ir sušaudyti. Taigi jis apreiškė laikraščių korespondentams vien tą, ką maskoliškas randas jau pirma pranešė randams kitų kraštų. Londono laikraštis „Times" pagązdino net Maskoliją atmonyjimu, jeigu ji bandytų sušaudyti nors vieną jo korespondentą. To gązdinimo, turbut, maskoliški jenerolai nenusigąs, kadangi terptautiškos tiesos pripažįsta ant karės lauko jenerolams kuo plačiausią valią, daleidžia uždrausti viską, kas gali but vodingu vienai iš vedančių karę pusių. Ir svetimi kraštai iki šiol neprotestavo prieš Maskolijos padavadyjimą, kadangi karės laike ir kitiems nebutų paranku, jeigu laikraščių korespondentai bevieliniais telegrafais praneštų visokias paslaptis priešams, o tas gal atsitikti. Bevielinio telegrafo aparatus turi juk korespondentai labiausiai Maskolijai neprilankių laikraščių. Netoli Porto Arthuro, ant jurių, maskcliai buvo suareštavę korespondentą Chicagos laikraščio „Daily News", bet pasižadėjus, kad nesilankys su savo laivu kraštuose, kur tas maskoliams yra negeistinu, jį paleido.

Japoniečiai su laikraščių korespondentais elgiasi švelniau negu maskoliai, rengia balius, ant kurių kviecia korespondentus, bet jie ten nieko dažinoti negal, o ten, kur gali kas svarbesnio atsitikti, jų neleidžia. Paprastus laiškus iš Japonijos į Maskoliją galima rašyti tik prancuziškai, vokiškai arba angliškai. Mat japoniški cenzoriai tik tas trįs svarbiausias civilizuotų tautų kalbas pažįsta. Laiškų nė telegramų rašytų nesuprantamoj kalboj, visai nesiunčia.

Ant sausžemio iki šiol teiposgi, turbut, nieko svarbesnio neatsitiko. Pereitos sanvaitės pabaigoj į Peterburgą ir Paryžių atėjo privatiškos žinios, buk šiaurinėj Korejoj, ant upės Yalu, buvo didelis mušis maskolių su japoniečiais; buk japoniečiai likosi maskolių sumušti, nužudė jie 7000 savo kareivių ir likosi nustumti nuo upės Yalu. Kadangi atsiuntęs tuos telegramus visai neminėjo apie nuotrotas maskolių, tai telegramas iš syk rodėsi nužvelgtinu. Iš tikro paskutiniuose laikuose nėra patvirtinimo žinios apie didelį mušį ir sumušimą japoniečių. Jeigu maskoliams butų pasisekę užmušti net 7000 japoniečių, Kuropatkin butų pasiskubinęs pranešti į Peterburgą su pasigyrimu, kad suraminti kiek nuolatai verkiantį carą, ypač gi vis smarkiau ir garsiau apkaltinančius randą Maskolijos gyventojus. Tuom tarpu Kuropatkin ir Aleksiejev tyli, nemini visai apie didesnius mušius, ypač nieko negarsina apie pergalėjimus japoniečių. Ant galo ir pagarsinę paskalą apie nepasisekimą japoniečių Peterburgo ir Paryžiaus laikraščiai dabar pats atšaukia savo paleistą žinią kaipo nepatvirtintą nė vienos iš kariaujančių pusių.

Tikrų žinių, kaip nebuvo nuo karės lauko, teip nėra. Peterburge mena, kad japoniečiai nesiskubįs veržtiesi į Mandžuriją, nesiskubįs užpulti ant Mugdeno arba Charbino, bet drutįs savo stovyklas Korejoj, stengsis Koreją suvisu apvaldyti. Be abejonės bandys veržti Portą Arthurą, New Chwangą, o gal ir Vladivostoką. Jie, kaip mena maskoliškas generališkas štabas, stengsis apvaldyti pussalį Liao Tung ir atskirti Portą Arthuro nuo kitų kraštų; tą patį bandys padaryti su Vladivostoku. Vyti maskolius iš Mandžurijos, jeigu tokius mierius kada turėjo, japoniečiai dabar nebandys. Dabar japoniški laivai gabena kareivius į įtakas upės Yalu. Jie paskirti perkirsti susinešimus Porto Arthuro ir priversti maskolius pasitraukti nuo Ten Huan Cheng.

Aplinkinėse New Chwango maskoliai pila apkasus, kad už jų lengviau butų pasipriešinti einantiems pryšakin japoniečiams.

Maskoliai susekė, jog japoniečiai sodina savo kareivius po Hung Chung. Japoniečių kariška linija ant Yalu upės traukiasi terp Yonghampho ir 10 mylių už Wiju. Yra čia 85000 kareivių. Didžiausios maskolių pajiegos kitoj upės pusėj yra po Antung. Japoniečiai užėmė trįs salutes ėsančias ant upės Yalu, priešais Wiju. Ar šeip, ar teip, vis pirmutinio svarbesnio susirėmimo reikia laukti prie upės Yalu.

Maskoliškas admirolas Vireniusu vienu mušio laivu „Oslabia", ir kreiseriais: „Aurora", „Dmitri Donskoi" ir vienuolika torpėdinių laivų norėjo prisigrlebti į Portą Arthuro ir sudrutinti ten stovinčią laivynę, bet kad tas nepasisekė — tai jis su tais laivais sugrįžo atgal į Kronstadtą. Baltiškų jurių laivynę rengia į karę maskoliškas randas, bet prirengimas užims porą mėnesių laiko, teip, kad tie laivai iki pabaigai rugsėjo negalės išplaukti į Aziją. Dabar, už surinktas su prievarta nuo žmonių aukas, dovanas paties caro, net Finlandijos, kurios senatas ant karės paskyrė vieną milijoną markių, maskoliai perka, kur gali, kariškus laivus. Nuo Argentinos perka trįs ką tik padirbtus Vokietijos dirbtuvėse; dera ir su Grekija: norėtų gauti ir geresnius laivus nuo Turkijos. Pirko kelis pačtinius laivus nuo vokiškų ir amerikoniškų kompanijų, kuriuos nori perdirbti į kariškus kreiserius. Bet kol parengs savo pajiegas į karę, karė gali pasibaigti.

Drutina naujais laivais savo laivynę ir Japonija; tai lengviau atsieina apsodyti naujai pirktus laivus, kadangi Japonija daugiau negu Maskolija turi išlavintų jurininkų, Maskolija jurininkų turi mažai, todėl jai sunkiau apsodyti žmonėms naujai nupirktus laivus; gal atsieis samdyti svetimus.

Laikraščiai vis rašo, buk Anglijos karalius stengiasi užgimusiai karei galą padaryti, sutaikyti Maskoliją su Japonija. Maskoliški laikraščiai gana prilankiai priima tokį užmanymą; matyt daugumas maskolių visai negeidžia karės ir norėtų, kad ji kaip nors pasibaigtų. Europoj mena, kad po pirmam didesniame mušyj sumušimui japoniečių prasidės tarybos ant užbaigimo karės. Kol japoniečiai muša maskolius, Maskolijai ne paranku pradėti tarybas. Argi todėl, ant pasigerinimo maskoliams, japoniečiai turi duotiesi sumušti? Juk ir sumuštiems vienaime mušyj japoniečiams neparanku pradėti tarybas, nes tuom prisipažintų silpnesniais esą.

Balkanų pussalis.

Turkijos pasiuntinys Londone apreiškė, buk ginkluoti armeniečiai užpuolė ant mahometonų apgyvento kaimo Latchghian, Mush apskrityj, Azijatiškoj Turkijoj, išdegino kaimą, užmušė daug žmonių, net moterų ir vaikų. Dadar mat Turkija skundžiasi ant armeniečių, bet apie tai užmiršta, kad nuolatinėms skriaudoms, užpuldinėjimais ant armeniškų kaimų, gėdinimais armeniškų moterų, skerdimais vaikų privertė armeniečius griebtiesi atkeršyjimo.

Londono laikraščiai rašo, jog ant perstatymo svetimų ambasadorių, sultanas ant galo užtvirtino Maskolijos ir Austrijos apdirbtą projektą organizavimo krikščioniškos žandarmerijos Macedonijoj. Už tai macedoniečių tas neužganėdina. Jie, kaip tie pats Londono laikraščiai garsina, pasirengę atnaujinti pasikėlimą.

Albaniečiai dar vis tvirtai laikosi. Sultano jenerolai neįstengia pasikėlusių įveikti. Pirmutiniai nepasisekimai išmokino mat albaniečius atsargumo, o prie atsargumo sunkiai prieinamuose kalnuose, jie gali gintiesi ir prieš daug didesnes turkų pajiegas.

Maskolija pareikalavo nuo Turkijos išmokėjimo karės kaštų už karę 1877 m. Tuom mat nori Turkijos sultaną priversti perleisti per Dardanelius maskoliškus kariškus laivus iš Juodųjų jurių ir atiduoti Maskolijai geriausius Turkijos kariškus laivus, terp kurių, vienas, neseniai padirbtas Philadelphijoj, yra labai geras.

Prancuzija.

Prancuzijos prezidentas Loubet atkeliavo į Rymą į svečius pas Italijos karalių. Jį Ryme priėmė labai širdingai ne tik valdžios, bet ir Rymo gyventojai; patikti jį susirinko per 100000 miesto gyventojų, taigi penkta jų dalis. Mieste daugumas ir privatiškų namų buvo puikiai iliuminuotų. Su prezidentu į Rymą atkako ir Prancuzijos užrubežinių dalykų ministeris. Matyt terp Italijos ir Prancuzijos bus daromos kokios svarbesnės tarybos, ne bus tai paprastas, be jokių mierių pasisvečiavimas. Popiežiaus šalininkai, dienoj atsilankymo Prancuzijos prezidento, visose bažnyčiose atlaikė dievmaldystas, bet ir jie neprilankių Loubetui demonstracijų kelti nedryso. Prancuzijos prezidentas popiežiaus neatlankys, popiežius jo nepriima; patį atsilankymą pirma pas Italijos karalių popiežius laiko už įžeidimą savo ypatos.

Terp Vokietijos ir popiežiaus, laike atsilankymo Vokietijos ciecoriaus, likosi padarytas sutarimas. Popiežius atimtoms nuo Prancuzijos Alzatijai ir Lotaringijai duoda atskirą archivyskupą. Iki siol bažnyčios tose provincijose buvo po valdžia Prancuzijos archivyskupų, per kuriuos Prancuzija visgi turėjo šiokią tokią įtekmę ant tų provincijų katalikų.

Atkakus į Rymą Prancuzijos prezidentui, iš Italijos, greičiau negu buvo pasirengęs, iškeliavo namon Vokietijos ciecorius. Matyt Vilhelmui nepasisekė prikalbėti Prancuzijos prezidentą ant susitikimo.

Berlyno laikraštis „Berliner Tageblatt" praneša, buk itališki anarchistai bandė užmušti Prancuzijos prezidentą, tik tas nepasisekė.

Pietinė Afrika.

Vokiškose pietinės Afrikos valdybose traukiasi dar vis čiabuvių maištai. Dabar pasirodo, kad ant suvaldymo čiabuvių to pastiprinimo, koks likosi išsiųstas, nepakanka. Reikia siųsti daugiau kareivių. Į Berlyną atėjo žinia šiek tiek raminanti: tiek bent žino, kad išsiųstos į krašto vidurius kariumenės dalys ne pražuvo, bet laikosi tvirtynėse ir gali gintiesi, kol iš Vokietijos ateis didesnis pastiprinimas. Kitos kariumenės dalys sugrįžo į pajurius.

Isz Lietuvos.

—o—

Iš Vilniaus.

Kadangi į vidutines Vilniaus mokslinio apskričio mokyklas priima tik 10% žydų vaikų, tai daugelis žydukų pereina į stačiatikišką tikėjimą. ir kas įstabiausia, pats tėvai, pasilikdami žydais, atsišaukia prie popų, kad apkrikštįtų vaikus į stačiatikišką tikėjimą. Priėmę naują tikėjimą vaikai auga prie tėvų žydų. Mat ką daro troškimas apsišvietimo ir mokslo! Žinoma, tie persikrikštįję žydukai pasilieka žydukais, stačiatikiais buva tik rando raštuose.

Vilniaus paskolos ir užčėdyjimo draugystė, susitvėrusi pernai, šįmet turi 115 sanarių. Pereituose metuose draugystė turėjo įplaukimų 54300 rubl., išdavimų 53664 rubl. Paskolino sanariams 30742 rbl.

Vilniaus miestas savo kaštais parengs lazarietą ant 100 sergančių kareivių, kurį iš siųs ant karės lauko. Prie lazarieto bus vyresnysis ir trįs jaunesniejie daktarai. Alga vyresniojo 500 rubl., o jaunesniųjų po 350 rubl. ant mėnesio. Ant kelionės ant karės lauko kiekvienam daktarui paskiria po 500 rubl.

Vilniaus alaus leidinyčia Lipskio, ant terptautiškos parodos Reimse, Prancuzijoj, už savo alų gavo auksinį medalį.

Vilniaus kareiviško apskričio intendentura atsišaukė į Liepojaus javų beržės komitetą su užklausimu, ar atsiųstos į Liepojų iš Lietuvos ant išsiuntimo į užrubežius avižos ir rugiai atsako reikalavimams intendenturos? Komitetas atsakė, kad į Liepojų ateina javai maišyti, iš visokių vietų. Jie neatsako reikalavimams intendenturos. Užrubežiuose mat perka visokius javus tik, žinoma, už niekesnius mažiau moka.

Per sanvaitę, nuo 21–28 d. kovo, Vilniuje apsirgo limpančioms ligoms 25 ypatos, tame skaitliuje: šlakuotoms šiltinėms 5, pilvinėms 5, kitokioms 2, tymais 5, difteritu 2 ir krupu 8.

Vilniaus limpančioms ligoms sergančių gydinyčioj, ant priemiesčio Snipiškių, buvo 29 ligoniai; iš jų sirgo: šlakuotoms šiltinėms 14, pilvinėms 1, raupleems 1, tymais 2, difteritu 6, rože 1.

Maskolijos pačtas ant visų geležinkelių stacijų parengia dalis išdavinėjimo atėjusių laiškų ir laikraščių; bet atsimanti nuo geležinkelio stacijos laiškus turi už kiekvieną mokėti po 3 kap. Valdžios daleido parengti turgus sekančiose vietose Vilniaus gb.: miestelyj Žydiškiuose, Šventėnų pav. turgus kas panedėlį ir trįs jomarkus: 24 vasario, 11 d. liepos ir 5 spalių; jeigu gi tose dienose išpultų šventė, turgai ir jomarkai turi atsibuti ant rytojaus.

Arklių lenktynės atsibus Vilniuje gegužio mėnesio: 2, 5, 7, 9, 11, 14, 18, 20, 23 ir 25 dieną. Rudenyj gi lenktynės atsibus: 22,25 ir 30 dieną piutės ir 1, 3, 5, 9 ir 12 dieną rugsėjo. Didžiausia rando duodama laimėtojams dovana yra 500 rubl.

Vilniaus katalikiškoj Šv. Rapolo bažnyčioj įrengė elektriškus žiburius.

Kareiviškos valdžios rengėsi, Vilniuje, ant Nėrio, padirbti antrą geležinį tiltą, bet tą, dėl užgimusios Azijoj karės, atidėjo ant toliau, kadangi mat ant tilto paskirti pinigai pasirodo reikalingais ant karės vedimo.

Į Vilniaus pasiutusių D-ro Orlovskio gydinyčią atveže iš Minsko gubernijos šešias ypatas sukandžiotas pasiutusio vilko.

Ant Peterburgo „vaikų parodos" išsiuvinėjimų mechaniškos dirbtuvės Mozero Vileikoj, už savo išdirbimus gavo nuo iždo ministerijos didelį auksinį medalį.

Pereitame numeryj mes paminėjome apie žmogžudystę ant priemiesčio Antokoliaus, kur likosi papiautas žydas kromininkas Gruenberg, jo pati ir tarnaitė. Dabar galime paduoti, kad žmogžudžiai likosi jau surasti: jie yra penki kazokai stovinčio Vilniuje regimento. Teip mat gražiai elgiasi caro garbės apginėjai!

Vilniaus miestas nusprendė parengti, kaip tai yra dideliuose miestuose vakarinės Europos „darbo beržę", rupinimui darbo tarnams ir darbininkams, apsaugojimui jų nuo išnaudojimo privatiškų kantorų.

Iš Vilniaus pačtinio apskričio, prie kurio priguli ir Suvalkų gubernija, išsiuntė į rytinę Aziją 13 telegrafistų. Mechanikas Vilniaus telegrafo, elektrikas Belecky, likosi paskirtas už inspektorių kariško pačto ir telegrafo Mandžurijoj.

Ant karės reikalų vietinė administracija lupa vis nuo žmonių neva geros valios aukas: gyventojai Žizmarių valsčiaus sudėjo 65 rubl. ir 28 pudus ir 15 svarų audimo skalbiniams kareiviams ant karės lauko. Darbininkai Menkės skurų išdirbinyčių Vilniuje, gaunanti tokias algas kad badu nenumirti, sudėjo 56 rubl. 10 kap.; ukininkai 3 dalies Disnos pavieičio sudėjo 77 rubl. 52 kap. Ir tai vis, kaip administracija giriasi, yra geros valios aukos, o iš tikro jos nuo žmonių luptė išluptos.

Iš Lietuviško Minsko.

Minsko žemdirbių draugystė rengiasi šįmet mieste parengti naminių gyvulių parodą ir jomarką pagerintų gyvulių veislių. Apart to, ant paskutinio savo susirinkimo minėta draugystė nutarė sutverti ryšį augintojų lietuviškai-baltgudiškos raguotų galvijų veislės. Tas ryšis parengs kur nors gubernijoj pieninininkystės mokyklą, ant pasimokinimo dirbti visokius išdirbimus iš pieno.

Tuluose pavieičiuose Minsko gubernijos kaimiečiams pritruko duonos, kadangi mat pereituose metuose ne geriausias buvo uždėrėjimas.

Minsko gubernijoj, miestelyj Kopil, likosi suareštuotas jaunas vyriškis, kuris turi net septynes moteris. Apsivedęs kur nors, jis griebdavo brangesnius savo pačios daigtus ir dumdavo kitur, kur vėl stengėsi apsivesti, o apsivedęs, vėl po kokiam laikui apleido pačią ir dumė su jos daigtais kitur. Visos jo pačios yra Lietuvoj. Už tokį darbą be abejonės bus jis sudo skandžiai nubaustas.

Minsko gubernijos valdžios pažadėjo randui priversti gyventojus gubernijos sudėti 100000 rubl. ant karės reikalų. Tą valdžios vadina aukomis iš gero noro, o iš tikro yra tai prievarta.

30 d. kovo Minsko apskričio sude perkratinėjo provą Onos Sakevičienės, kuri apskųsta buvo už užmušimą savo vyro. Sudas vienog ją išteisino. Ji užmušė savo vyrą, bet besigindama nuo jo; užmuštasis ją kankino beveik kas dieną.

Minske yra spangų mokykla, į kurią priima spangus vaikus nuo 7—14 metų iš visos Lietuvos, be skirtumo jų tikėjimo ir kilmės, su visu užlaikymu; beturčių vaikus priima dykai, žinoma, ant tiek, kiek yra vietų.

Minsko žemdirbių savitarpinės asekuracijos draugystėj apsaugota nekrutančių turtu už 30799746, tame Vilniaus gub. už 4050117 rubl., Vitebsko gub. už 1478264 rubl., Garteno gub. už 1850892 rubl., Kauno gub. už 2698572 rubl., Minsko gub. už 12956050 rubl. Assekuracijos premijų užmokėta: Vilniaus gub. 48134 rubl., Vitebsko 15608 rubl., Garteno 81907, Kauno 27683 rubl., Minsko 158195 rubl.

Pavasario ženklai.

29 d. kovo Minsko gubernijoj upė Pina pasiliuosavo nuo ledų. 30 d. kovo Panevėžio pavietyj, Kauno gubernijoj, prażydo alksniai. Pradėjo krutėti kirminai vabalų.

Iš Dinaburgo.

28 d. kovo Dinaburgo pavietiniame kalėjime sėdinti areštantai pakėlė maištus. Kalėjime buvo 40 areštantų, jie susibuntavojo, išdaužė duris ir langus, sudaužė daigtus ir sumušė sargą. Keliems areštantams pasisekė pabėgti; kiti įpuolė į paviečio kanceliariją, apliejo su kerosinu šėpą su dokumentais ir uždegė. Dėl to padegimo likusiems nepasisekė pabėgti, kadangi prie ugnies atbėgo ugnagesiai ir sulaikė bėgančius; bet grįžti į areštą areštantai atsisakė. Ant jų suvaldymo pašaukė rotą kareivių, kurie ir nugabeno visus į didįjį kalėjimą.

Iš Vilkaviškio, Suvalkų gub.

25 d. kovo Vilkaviškije siautė gana didelis gaisras, kuris išnaikino Vinsbergio šerių dirbtuves. Apart dirbtuvės, sudegė teiposgi pakulų ir skudurų krautuvės. Blėdį gaisro padarytą skaito ant kelių tukstančių rublių.

Nuo Prusų parubežių.

Užstojus karei su Japonija, daug maskoliškų rezervistų, ypač iš Lietuvos, bėga į Prusų pusę, ypač daug jų pereina ties Bajorais, Langaliais ir Šruongšiais; vieni jieško darbo Prusuose, kiti keliauja į Ameriką, Angliją, net į Afriką. Bėga ne vien lietuviai, bet ir maskoliai. Pabaigoj kovo į Nimersato karčemą atėjo vachmeisteris rubežiaus sargų, sulaužė kardą ir pasakė, kad daugiau į Maskoliją nebegrįž.

Iš Prusų Lietuvos.

Po Tilže Nemuno ledai nuplaukė 27 d. kovo. Tvanų nėra, vanduo upėj nepasikėlė.

Tilžės miestas rengiasi pastatyti mieste kurčių ir nebylių institutą. Pastatymui reikalingų triobų pirko už 44000 markių pliacių prie Maluno prudo.

Geležinkelis nuo Pagėgių į Lauksargius trukių bėgiojimui bus atidarytas nuo 1 d. gegužio mėnesio. Ant viso kelio nuo Tilžės iki maskoliškam rubežiui bus šešios stacijos.

Gyvenantis Stulbikiuose (Tilžės priemiestis) darbininkas Nikelis tvarte nerado savo kiaulės, kurl vagilių tvarte likosi paskersta. Mėsą nuo paskerstos kiaulės rado kitame Tilžės priemiestyj, Tilžės Prusuose, pas invalidą Kratą. Ar jis kiaulę paskerdė, ar mėsą pirko nuo vagilių, dar nežinia.

Bajorų karčemoj nuo persigėrimo numirė žemaitis Laleckis iš Kretingos. Jis su kitais šešiais žemaičiais buvo Klaipėdoj ir nuo persigėrimo galą gavo.

26 d. kovo už javus mokėjo Tilžėj: už 100 kyliogramų kviečių 14.75—16.60 Mk., rugių 12.90—14.50 Mk., miežių 12.75—13.55 Mk., avižų 10.90—12.35 Mk., baltųjų žirnių iki 21 Mk., ropučių 4.00 Mk., šieno 4.00 Mk., šiaudų 3.60 Mk. Už gyvas vištas mokėjo po 1.50 Mk., už balandžius po 50 pf. Už svarą sviesto po 0.90—1.30 Mk. Už svarą lydekų 0.70 Mk., starkių 0.80 Mk., karšių 0.50 Mk.

Klaipėdoj mokėjo: už šėpelį kviečių 6.50—6.75 Mk., rugių 5.55—5.80 Mk., miežių 5.05—5.30 Mk., avižų 3.05—3.30 Mk., žirnių 8.00—8.50 Mk., bulvių 1.80—2.00 Mk. Už centnerį (100 svarų) šiaudų 1.60—1.80 Mk., šieno 2.50—2.70 Mk. Už svarą sviesto 1.00—1.10 Mk. Už kapą kiaušinių 3.40 Mk.

Musų taktika.

Dvidešimtas metas lietuvių laikraščių gyvenimo baigiasi darbo programu ir taktikos nurodymu. Programas ne vieno žmogaus išdirbtas ir ne staiga atsiradęs. Taigi kritikuot jo man nėra ką, ypač kad principiališkai imant, vargiai kas galėtų pasakyt ką nors svarbaus prieš jį. Rasi galėčiau užtėmyt, kad jis šiam laikui nedaug teatsako, kad jis stengiasi, trumpas rankas turėdamas, pasiekt tolimą tikslą ir neboja tokių dalykų, kas matant trukdo musų kojoms piluais žingsniais žengti. Vis-tik tai netrukdo programo buvimo, ir, man rodos, visuomenė galėtų jį priimt, kaipo įstatymą, kurio turi laikytis kiekvienas lietuvis. Sulyg taktikos malonėčiau išpažint savo nuomonę, gimusią iš gilaus persitikrinimo ir kiek-tiek gyvenimo pritirimo.

Man rodos, kad męs perdaug nuolaidžiai elgiamės ir žadame elgtis su luoma, kuri atkaklai skiriasi iš tautos. Susiprast ir pasirodyt, kad jos norai yra žmonių, tautos norais, ji turėjo užtektinai laiko. Jei ne anksčiau, atsiminkime nors 1891 metus. Tais metais, pilnais demonstratyviškų lietuvių judėjimo apsireiškimų, Varpo 12 N. pasirodė „Bajoro balsas", kur autorius pripažįsta reikalingumą visų tautos luomų vienybės ir bajorų pagrįžimo prie lietuviškos kalbos ir savo namuose, o, ir bažnyčioj ir viešai vartojant. Pritardamas tautiškam krutėjimui, autorius sakė, kad tą aušrą tautos atgijimo reikia sutikt ne su neapykanta ir keiksmais už nusidėjimus bajorų senelių, bet su meile parodyt jiems takus, kuriais eidami, jie galėtų sueit su žmonėms ir atsilygint už sentėvių skriaudas, tautai padarytas. „Bet — užbaigia autorius maždaug tokiais žodžiais — jei geru nieko neįveiksite, imkitės represijos."

Aš čia nesakau, kad ans bajoras sakė vardan visų, arba kiek-tiek platesnės kru-

ves; bet žinau, kad tas atsiliepimas padarė tarp bajorų nemažai triukšmo.

Šeip ar teip, tas dalykas nurodo, kad 1891 metus galima imt, kaip laiko kriteriją, kuomet bajorai suprato tautos reikalavimą.

Nuo to laiko sukako vienuolika metų. Pažiurėsime, koks buvo per tą laiką abiejų pusių pasielgimas — tautos vadovų ir bajorų — ir ko mes susilaukėme iš jo.

Tautos vadovai — žmonių inteligencija — gali stačiai sakyt, viską suvartojo, idant pritrauktų bajorus prie darbo, tėvynei naudingo. Laikraščių durįs jiems atviros buvo, nė vieno jų straipsnio, kad ir visiškai spaudai netikusio, redakcijos neatmetė; ant visokių tautos susirinkimų juos leido, nerodant jiems kokio nors nepasitikėjimo, laikraščiuose vengė rašyt ką nors bajorijai užgaunamą ir pagaliau, tie patįs tautos darbininkai lankydavos po dvarus ir dvarelius, sėdami sėklą naujos dvasios. Viską tai atliko mandagiai, su didžia kantrybe ir dorumu.

Koki gi vaisiai?

Negaliu sakyt, kad čia judėjimas visiškai pasiliko be vaisių. Nekalbant jau apie tas bajorų ypatas, judėjime veikiančias, kurios vieno ar antro tautos darbininko žinomos, mes galime nurodyt bajorus dagi valdžios pripažintus už lietuvius: 1900 metų byloje nubaudė du bajoru ir vieną miesčionį.

Tai vos maža dalelė susipratusių bajorų — lašas jurės vandenyse, sulyginamai su pasilikusiu legijonu lenkiškos tradicijos vergų. Liko atkakliejie ar neišmanėliai — vis vien kaip juos pavadysi. Tiemsiems reikia tam tikros taktikos. „Bajoro balsas" žadina vartot represiją — bene reikėtų pradėt sekt tą patarmę?

Lietuvos gyventojai turi mokėt žmonių kalbą ir už[illegible] mums nė musų literaturai nepridera rupintis tais lietuviais, kurie neišmoko, arba užmiršo lietuviškai kalbėti. Taigi mano akysė darbininkų „Echo" — tik apsileidimas ir tiesos patvirtinimas, kad lietuviai gali nemokėt lietuviškai. Jeigu lenkberniams mes leidžiame nemokėt vietinės kalbos ir patįs lenkinamės, kad jie mus suprastų, kodėl gi mes to nedarome vokiečiams, rusams, latviams? Ypač latviams, kurių tirštai Lietuvoje yra. Kodėl gi vadinamiems lenkams tokios privilegijos?

Jau metas, broliai, numest nuo savęs seną baudžiavos skrandą ir savę daugiau godot. Tuokart ir pašaliečiai pasilaus žiurėję į mus, kaipo į nykstančią, nekulturišką tautą. Žiurėkime, kaip latviai verčia pašaliečius savę suprast, kaip Lodziaus lenkai vokiečius verčia lenkiškai kalbėt; ir dagi, Lietuvos lenkbajoriai bando priverst pašalietį lenkiškai išsimokyt. Ne pro šalį butų ir mums daugiau turėt savęs meilės, padorumo ir garbės supratimo. Tai yra jausmai, be kurių nė vienas kulturiškas žmogus negali apseit.

Be kalbos tauta — ne tauta, tik visuomenės dalis, kuri, budama įvairių nuomonių, lengvai gali persiskirt į kuopas, kuopeles, ir atsakančiam vėjui paputus, lengvai gali pakliut į svetimtaučių kilpas. Netik vietiniams Lietuvos gyventojams tauta privalo statyt sąlygas ir reikalaut nuo jų visuomenės darbo, kokį išgali, bet ir tiems tėvynės išeiviams, kurie, dėl šiokios ar tokios aplinkybės gyvena Rusijoje. Nuo tokių, man rodos, tauta turi reikalaut ypatingo pasielgimo —)turi reikalauta pinigų tautos iždui, b) raštų, kokius kas išgali, c) ypatingo elgimosi su pašaliečiais, ypač su lenkais ir „litvinais". Toksai išeivis turi but Lietuvos gyvenimo atbalsiu. Kiekvienas pašalietis iš pirmos pažinties turi suprast, kad jis didžiuojas lietuviu esąs ir ne tokiu lietuviu, kurs „nesinešioja su lietuviška kalba, kaip katinas su pusle," bet kurs galėtų įkvėpt žinią, kad lietuvių kalba gyva, kad ji be pamatų skriaudžiama, kad Lietuvos lenktarniai žmonių išpeikti ir nustoję lietuvio vardo.... vienu žodžiu, išeivio balsas turi teip skambėt, kad net Lietuvoje to balso atgarsis butų girdėt. Jis turi viską sanaudot, kad įkvėptų pašaliečiams supratimą, kas tokie lenkai, kas lietuviai, ir koks nenuoseklus paprotys katalikų bažnyčią vadint lenkiška; turi duot visuomenei pažint lietuvišką kalbą, literaturą ir poeziją, patikus kiek-tiek mokantį lietuviškai — kitaip su juo nešnekėt, kaip vien lietuviškai.

Baigdamas šitą savo „credo", pridėsiu, kad mano nuomone, reiktų iš surinktų tautiečių nuomonių padaryt tam tikras įstatymas, kurį turėtų pildyt kiekvienas lietuvis. Nepildantis turi but varu raginamas arba baudžiamas.

Kame turi but ta represija — ne man pasakyt. Jos budą reikėtų ieškot ten, kur ji jau vartojama. Ar nerasime to budo pas darbininkus?

Da-gyvas.

Isz Amerikos.

Czirszkynes priesz studentus.

NEW HAVEN, CON. Ant perstatymo operos Carmen į teatrą atėjo daug studentų ir pasisiulė už statistus. Teatro savininkas atsakė, kad statistų nereikalauja. Tas ne gelbėjo ir studentai ne tik ne norėjo pasitraukti, bet pradėjo dainuoti savo dainas. Negalint kikaip jų prašalinti, nukreipė į juos čirškynes ir šaltas vanduo ištikro studentus nuramino.

Daug daktaru apsirgo džiova.

NEW YORK. Daug daktarų čianykščio Bellevue ligonbučio užsikrėtė džiova nuo ligonių. Naminis ligonbučio daktaras terp sun[illegible] kiai serga, kad laukia jau jo mirties.

Turbut meias.

WASHINGTON, D. C. Ant susirinkimo Academy of Sciences, profesorius Russel H. Chitenden iš Yale universiteto skaitė pranešimą, buk žmonės valgo dabar trissyk daugiau, negu reikia ir pertai ne gyvena ilgai. Turbut profesorius nori didžturčiams padėti, kad jie darbininkams galėtų mokėti mažesnes algas. Kamgi darbininkams mokėti daug, jeigu jie ant valgio reikalauja mažai. Ar ne toks tik profesoriaus mieris?

Gaisrai.

Toronto, Ont (Kanadoj). 19 dieną balandžio šitam mieste siautė baisus gaisras, kuris išnaikino visą miesto dalį nuo Bay st. iki Lake Front, kurioje tilpo turtingiausios pardavinyčios. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 12 milijonų doliarių. Ugnis likosi suvaldyta tąsyk, kada viską išnaikino ir ne buvo jau daugiau ką naikinti.

CAMDEN, N. J. Sudegė čia Victor Talking Machine Co. dirbtuvės. Blėdį gaisro padarytą skaito ant pusės milijono doliarių.

Expliozijos.

ST. PAUL, MIN. Burnes King aukso kastynėse atsitiko smarki expliozija, kurios du darbininkai likosi mirtinai sužeisti, o vienas sužeistas sunkiai, nors ne mirtinai.

SPRINGFIELD, ILL. Junction kastynėse atsitiko parako expliožija. Jos du darbininkai likosi mirtinai sužeisti.

NEWARK, N. J. Ant Mechanic st. atsitikusios expliozijos 3 ugnagesiai likosi užmušti, o 15 tapo sužeistą.

Nelaimes ant geležinkeliu.

KANSAS CITY, MO. Netoli Eldgd, Mo., tavorinis trukis Atchison, Topeca ir Santa Fe geležinkelio išššoko iš rėlių ir iš dalies susidaužė. Prie to du trukio tarnai likosi užmušti, o vienas mirtinai sužeistas.

Isz darbo lauko.

¶ NEW YORK. Čianykščios rašančios ant mašinų merginos sutvėrė uniją. Dabar merginos uždirba po 7—8 dol. ant sanvaitės, taigi labai mažai už darbą nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro. Jos reikalauja didesnio užmokesnio, arba trumpesnio darbo laiko.

¶ NEW YORK. Pasibaigė štraikas litografų ne tik New Yorke, bet visuose Suvienytų Valstijų kraštuose. Darbininkai sutiko užgimusius nesutikimus atiduoti ant išrišimo santaikos sudui. Darbininkai sugrįžo prie darbo.

¶ NEW YORK. Užgimė nesutikimai terp Garment Workers Union organizacijos ir darbdavių. Organizacijos viršininkai apreiškė, jog suštraikuos 60000 prie jos prigulinčių darbininkų, jeigu darbdaviai ne išpildys organizacijos reikalavimų.

¶ PATERSON, N. J. Daugumą čianykščių šilkų dirbtuvių rengiasi su visu uždaryti mažiausiai iki spalių mėnesio. Per tai daug darbininkų ir darbininkių neteks darbo. Fabrikantai skundžiasi, kad nėra pirkėjų ant šilkinių audimų.

¶ CHICAGO, ILL. Štraikas mėsininkų Armouro gyvulių piovinyčių traukėsi labai trumpai: kompanija priversta tapo išpildyti darbininkų reikalavimus.

¶ Kastynių savininkai štete Iowa susitaikė su darbininkais ir visose kastynėse dirba visur pilną laiką su didesniu negu pirma darbininkų skaitliumi.

¶ BRUSSEY, IOWA. Darbai eina čia prastai; nuo 1 d. balandžio darbai su visu apsistojo, kadangi kalnakasiai ne sutinka dirbti už numažintas algas.

¶ SOMERSET, PA. Kalnakasiai Garret kastynių štraikuoja. Vietoj jų kompanija parsigabeno italijonus, kurie po policijos apgynimu dirba kastynėsė.

¶ MOVER, PA. Darbai eina čia gerai, dirba pilną laiką. Iš kitur pribuvę greitai gauna darbą ar tai kastynėse, ar prie kokso pečių.

¶ BLACK TOP, OH. Darbai eina šiuom kartu ne geriausiai, bet yra viltis, kad neužilgio pasigerįs, galės gaut darbą ir iš kitur pribuvę.

¶ SHARON, PA. Čia ir Waynesburgo blėtos dirbtuvėse suštraikavo darbininkai, kadangi jiems norėjo numažinti algas ant 18%.

¶ CHICAGO, ILL. Merginos, dirbančios skalbinyčiose, reikalauja didesnių algų; jeigu to negaus, pasirengusios štraikuoti.

¶ CHICAGO, ILL. Merginos, dirbančios knygų apdirbinyčiose, pralošė štraiką; sugrįžo prie darbo ant senų išlygų

¶ SOUTH SHARON, PA. Prasidėjo darbai čianykščiose blėtos dirbtuvėse; 1000 darbininkų rado jose darbą.

¶ KANSAS CITY, MO. Pasibaigė čia vėžėjų štraikas. Per štraiką jie nieko nepelnė

¶ LATROBE, PA. Čianykščiose anglių kastynėse štraikuoja darbininkai.

¶ QUINCY, MASS. Suštraikavo čia 1000 katilų dirbėjų laivų dirbtuvėse.

¶ ROCKDALE, COL. Traukiasi čia dar vis štraikai ir nežinia, kada pasibaigs.

¶ HOLYOKE, MAS. Darbai eina čia gerai ir iš kitur pribuvusiam ne sunku gauti darbą.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Svarbiausios priežastys musų nesutikimų.

Skaitytojai musų laikraščių, ypač gi musų laikraščių redakcijos, rodosi, turi pakaktinai faktų rodančių, kad daugumas musų nesutikimų paeina labiausiai nuo musų nepažinojimo švelnesnių pasielgimo formų, ypač gi, kad mes augščiau statome musų asabiškus geismus negu viešus, musų asabiškos simpatijos ir antipatijos darbuose užima pirmą vietą, o vieša nauda stovi ant paskutinio laipsnio. Jeigu ne tas, mes galėtume ant labo musų tautos daugiau nuveikti, negu nuveikėme iki šiol. Ant veikimo sujungtoms pajiegoms iš tikro ne reikia, kad veikėjai turėtų vienokias nuomones, reikia vien noro daugiau nuveikti ant viešo labo; su tokiais norais mes mokėtume ne vieną musų asabišką geismą paaukauti ant viešo labo. Ant nelaimės, pas mus tokių norų ne matyt, kadangi pas mus augščiau stovi asabiškumai ir iš to purvyno mes ne norime išlipti. Savo pasielgimu mes rodome, kad formos pasielgimo civilizuotų žmonių mums mažai pažįstamos. Vietoj priimti formas seniai kitų išdirbtas, mes tveriame naujas, kurios ne visada geros ir praktiškos. Ir doros prisakymai musų laikraščiuose tankiai buva myniojami, už nieką laikomi.

Kas mano, buk ant formų nėra reikalo paisyti, kadangi kiekvienas gali elgtiesi teip, kaip kam patinka, tas labai klysta: formos pasielgimo daug sveria. Tą matome ir ant visų musų darbų. Juk pas mus daugiau vaidų už mažmožius negu svarbių darbų.

Ypač daugelis lietuvių, kaip rodosi, visai nesupranta laikraščių užduotės. Tuliems musų skaitytojams rodosi, kad laikraščiai yra ant to, kad terp savęs asabiškai susipykę, per laikraštį viens kitą galėtų iškolioti, išniekinti, įžeisti. Toki labai pyksta, jeigu redakcijos jų koliojimų ne talpina, arba teip perdirba, kad koliojimai ne patelpa. Besikoliojimams reikia ieškoti kitokių vietų, laikraščiai turi svarbesnę užduotę, asabiškiems koliojimams juose ne gal but vietos.

Musų redakcijos tankiai gauna „naudingus pamokinimus": tai už nepatalpinimą ar perdirbimą besikoliojančių atsiųstų raštų, tai už patalpinimą to, ką korespondentas parašė, bet ko ne geidė, kad butų patalpinta. Pasitaiko net raštai, paveikslan, teisinanti tverymą organizacijų su tais pačiais vardais ir daug kitokių. Raštai tie rodo, kad daugelis musų laikraščių mokintojų pats nesupranta, ko mokina. Vietoj mokinti, priderėtų patiems geriau susipažinti su kitų išdirbtoms formoms ir seniai išbandytoms; priderėtų priimti tas išbandytas formas, o ne tverti vis naujas, netikusias.

Laikraščių užduotė tarnauti viešai naudai, o ne ypatoms. Juose ne gal but vietos asabiškiems išsiniekinimams. Laikraščiai atsako už juose patilpusius raštus prieš krašto tiesas ir prieš visuomenę, todėl jie turi tiesą ne paisyti ant reikalavimo, kad keno nors atsiųstas raštas patilptų pilnai, teip kaip parašytas, kadangi daugumas rašančių ne pažįsta nė krašto tiesų, nė laikraščių užduotės, rašo teip, kaip užsimano.

Kiekvienas laikraščio užgautas turi tiesą reikalauti patalpinimo paaiškinimo daromų užmetinėjimų, bet ne turi tiesos kolioti ir įžeidinėti.

Ant formų ir etikos mes iki šiol mažai paisėme, per tai ir klimpstame vis į didesnį dumblyną. Laikas iš jo jau klampoti laukan. Priderėtų musų laikraščiams susitarti, išmesti iš savo skilčių viską, kas žemina musų laikraštystę. Ypač reikėtų mums saugotiesi melo, ne talpinti nė jokių žinių nuo sykį pamelavusių korespondentų. Tendencija ne gali isteisinti myniojimo teisybės; tuom tarpu pas mus tendencija stovi augščiau už teisybę.

Iš So. Manchester, Conn.

Musų miestelio lietuviai iki šiol niekuom neatsižymėjo ant tautiškos dirvos. Nors gana sunkų jungą nešą musų tėvynė dėl persekiojimo valdžios, musų broliai ne [illegible] apsi[illegible] prasivardžiavimų, niekinimų viens kito ir peštynių, nieko nebuvo daugiau girdėt. Pasidauginus skaitliui „Lietuvos" skaitytojų, išpalengvo pradeda busti iš sunkaus miego ir pradeda suprasti tautiškus reikalus ir musų miesto lietuviai.

17 d. balandžio atsibuvo vestuvės pas J. Povilaucką, musų vientaučio Juozapo Ambrasos su Petronele Kvietkauskiutė. Susirinkę svečiai gražiai užsilaikė ir besilinksmindami, atsiminė musų mokslėjeivius, besimokinančius augštesnių mokslų.

Užmanius p. Januškevičiui dėti aukas ant jų naudos, A. Strimaitis perėjo susirinkusius. Susirinkę sudėjo $3.53; atitraukus 7c. persiuntimo kaštų, $3.46 siunčiame į „Lietuvos" redakciją (vardai aukautojų kitoj vietoj. Rd.).

Pinigus tuos paskirstome šiteip: $3 mokslėjeiviams „Aušras" D-tės fondan ir 46c. Vištaliui.

Atsirado tik du tautiečiai, kurie netik nieko neaukavo, bet stengėsi, kiek galėdami, kitus atkalbinėti.

Ant tų zaunų vienog musų jaunuomenė nepaisė, už ką užsipelno ant garbės. Reikia paminėt ir musų miestelio merginas, kurios, nors čia labai mažai yra, augščiau stovi už kitų miestelių merginas. Ir merginos pas mus, prie kiekvienos progos, prisideda su aukomis ant tautiškų reikalų.

Visiems aukautojams, vardu mokslėjivių, už aukas, ištariamė ačiu.

Aukų rinkėjai:
Jos Januškevičia,
Ant. Strimaitis.

Iš Elizabeth, N. J.

Laikraščiuose ne buvo paduota, kad čia buvo atloštas teatras: perstatytas buvo veikalėlis „Ponas ir mužikai." Buvo nutarta dalį pelno paskirti ant musų tautiškų reikalų; ant to ir musų kunigėlis pristojo. Pelno buvo apie 40 dol. Nutarta tuos pinigus teip padalinti: dalį ant bažnyčios, o kitą dalį kankintiniams, mokslėjeiviams ir ant kelionės musų delegatui į Nyderlandus ant darbininkų kongreso. Kunigas ant to sutiko, bet nematyt pagarsinimo, kad priimtus pinigus butų teip padalinęs, kaip nutarta. Kodėl musų kunigėlis teip su pinigais daro kaip Shenandorio muzikantai, kodėl nepaiso ant žmonių noro, mes nesuprantame.

Pas mus jau pradeda statyti naują bažnyčią. Nors daugelis parapijonų buvo priešingų, bet nutarta bažnyčią statyti. Pinigų gatavų nėra; buvo tik nupirkimui pliaciaus. Nutarta bažnyčią statyti už 50000 dol., bet iškasus sklepą, dabar kalba, kad ir 70000 neužteks. Parapijos komitetas pareikalavo, kad kunigas atvirai pasakytų, ant ko bus užrašyta bažnyčia; kunigas parodė raštus, kad ant parapijos komiteto, ar ant draugystės. Kadangi komitetas ne norėjo but spangu kunigo įnagiu, tai kunigas komitetą atstatė, o išsirinko tokį, kuris nieko neišmano.

Dėl statymo bažnyčios užgimė daugiau nesutikimų parapijonų su kunigu. Kadangi kunigas su savo architektais daro, ką nori, tai parapijonai norėjo parsitraukti architektorių net iš Chicagos (o ar New Yorke jų nėra gana? Rd.), bet nėra iš ko kelionės kaštus apmokėti.

Kunigas užsimanė rinkti ant statymo bažnyčios po 25 dol. nuo kiekvieno lietuvio, bet jie nenori duoti, teisingai protaudami, kad jeigu kunigas viską nori savo valia daryti, tai tegul savo kaštais bažnyčią stato. Nežinia dar, kaip pasibaigs tos tąsynės su kunigu.

Nepatinka musų kunigėliui ir susitvėrusi čia lietuvių darbininkų unija, prie kurios prisirašė apie 400 darbininkų. Kunigas ją apšaukė šliuptarnių unija ir stengiasi jai kenkti, kaip moka.

Kunigo Draugas.

Musų moterims.

Neseniai pribuvau iš tėvynės ir neturėjau dar progos gerai susipažinti su gyvenimu musų brolių šioje šalyje, bet visgi jau patėmijau tulas blogas puses, tulus blogus palinkimus musų moterų. Kas pirmiausiai šviežiai pribuvusiam puola į ikis — tai palinkimas prie girtuokliavimų ne tik musų vyrų, bet ir moterų. Girtuokliavimai stabdo smarkiausiai musų darbus ir užmanymus, per tai sunku mums nuveikti svarbesnius darbus, ant nuveikimo kurių reikia didesnių pajiegų. Per tai ir apšvietimas terp mus stovi neaugščiausiai (girtuokliavimai ir kitė biaurus musų palinkimai yra tai pasekmė musų neapšvietimo, ne girtuokliavimai stabdo apšvietimą, bet stoka jo gimto girtuokliavimus. Rd.). Kaip tai daro kitų tautų moterįs, ir musiškės turėtų kalbinti, traukti vyrus prie blaivystės, prie rėmimo gerų užmanymų; jos savo paveikslu turėtų traukti vyrus prie Susivienyjimo, Tėvynės Mylėtojų Dr-tės, Aušros ir kitų tautiškų organizacijų. Reikėtų [illegible] pratinti prie skaitymo naudingų raštų; vietoj vaidų, kalbinti prie vienybės, prie darbo sujungtoms pajiegoms. Dabar musų seselės daro visai atbulai, vietoj sėti gerą sėklą, sėja piktą. Teko man užeiti į vieną lietuvio gyvenimą. Vyras, parėjęs iš darbo, griebėsi už laikraščio. Aš užklausiau moteries, ar jos vyras turi didelį palinkimą prie skaitymo. Moteriškė lyg to tik laukė. Tuojaus pradėjo skųstiesi, kad jos vyras mėto pinigus ant knygų ir laikraščių, o iš to, girdi, nėra nė jokios naudos ir kunigai barasi už skaitymą laikraščių ir knygų, kurios buk iš proto išveda. Kiti vyrai, girdi, prageria, prakazyruoja pinigus, tai nors atsigeria, o maniškis retai nueina į karčemą, vos kada nekada namon parsineša blekinę alaus. Ant galo vienog man pasisekė pertikrinti neužkenčiančią skaitymo moteriškę, kad skaitymas visgi naudingesnis už girtuokliavimus ir daug mažiau kaštuoja.

Mielos seselės! Nedrauskite savo vyrams užsirašinėti ir skaityti laikraščius ir knygas, skaitykite visokius raštus ir jus. Daug pinigų tas nekaštuos, o bus didelė nauda ir jums pačioms. Apsišvietę, vyrai elgsis su jums daug padoriau: apšviestų šeimynose žydi meilė ir sutikimas, tamsių girtuoklių namuose tankiai buva barnys ir peštynės; apšviestų vaikai užauga ant žmonių, vaikai girtuoklių ir peštukų seka tėvų paveikslą ir ne retai patenka į kalėjimą.

Grinorė.

Iš New Britain, Con.

17 d. balandžio, pas Kazimierą Daniševičių susirinkę kalbėjosi apie musų visokius reikalus. Buvo mat krikštynos sunaus šeimyninko; vaikui likosi duotas vardas Vitauto. Svečiai, ant paminėjimo krikštynų, sudėjo 2 dol., kuriuos daliname pusiau: ant kankintinių ir mokslėjeivių „Aušros" Dr-tės fondan. (Vardai aukautojų ir jų aukos pakvituotos kitoj vietoj. Rd.) Aukavusiems ištariame širdingą ačiu.

Senkus.

Čianykščioj lietuviškoj parapijoj nesiliauja tąsynės ir nesutikimai; tuli, jausdamiesi kunigo įžeistais, apskundė jį net į sudą. Parapijonai, dažinoję, kad bažnyčia (jos skolos lietuvių aukoms išmokėtos) užrašyta ant airių vyskupo, atsisakė mokėti duokles ant užlaikymo bažnyčios ir kunigo. Erzina parapijonus ir tas, kad kunigas parsikviečia į bažnyčią policistą (argi ištikro mes negalimė surasti svarbesnių priežasčių nesutikimams, jeigu vaidus didina net pastatymas policisto. Jeigu kunigas nori, gali suvesti kad ir dešimtį, iš to parapijonams nebus nė geriau, nė blogiau. Rd.);

Žebrio tarnas.

Iš Turners Fall, Mas.

Yra čia 5 dirbtuvės. 1 peilių, o kitos popieros. Darbai eina gerai ir uždarbiai ne mažiausi: popieros dirbtuvėse moka ant dienos po $1.50; peilių gi dirbtuvėse mokantis darbą gauna po $3.00 ant dienos, o mažiausiai $7.00 ant sanvaitės.

Lietuvių yra čia 7 šeimynos, o pavienių apie 50; kiti gyvena ant farmų. Laikraščių ateina čia, rodosi, 8; be abejonės atsiras vėliau ir daugiau laikraščių skaitytojų. Labiausia truksta čia agitatorių.

P. K. Čelkiui pasisekė čia sutverti lietuviską pagelbinę draugystę p. v. Šv. Petro. Draugystė laikosi ir dabar gana gerai. Gal galima but čia ir daugiau gero nuveikti. Reikia tiktai bandyti.

Atsilankė čia, pakviestas Šv. Petro Dr-tės ir airių kunigo, kunigas Gričius išklausyti lietuvius išpažinties. Pasakė, ant sugraudinimo lietuvių, tokį puikų pamokslą, kad apie jį nė kalbėti ne verta: net dievobaimingiausi žmonės juokiasi iš tokio pamokslo. X.

Iš Courtney, Pa.

Yra čia trejos kastynės. Lietuviai dirba tik Cincinnati kastynėse. Tose kastynėse ne dirbo per penkis mėnesius. Darbininkai buvo išvažiavę kitur, bet neradę ir kitur darbo, vėl sugrįžo. Nuo 8 d. kovo prasidėjo darbai Cincinnati kastynėse, bet dirba ne geriausiai. Žmonių privažiavo daug, o karų yra mažai. Pirmiau tose kastynėse dirbo gerai ir uždarbiai buvo pusėtini; dabar eina viskas kitaip.

Lietuvių yra čia 27, o apsivedusių 5. Iš kitur privažiuoja vis daugiau musų brolių. Skaitydami laikraščiuose apie darbus lietuvių kitur ir mes užsimanėme sutverti lietuvišką tautišką draugystę Brolškos Pagelbos. Pereituose metuose pradėjome kalbinti visose aplinkinėse gyvenančius rašytiesi prie draugystės. Prisirašė 49. Buvo nutarta susirinkti ant Lekavičiaus salės. Ant paskirtos dienos vienog atėjo tik vienas iš tolymesnių vietų ir 14 vietinių. Nutarėme iš tų 14 sanarių sutverti draugystę. Išrinkome komitetą tą iš sekančių ypatų: pirmsėdžiu — D. Lekavičią; jo pagelbininku — P. Krividą; prot. sekr. — J. Vaičiulį; fin. sekr. — Simaną Sinkevičią; kasieriu — Kaz. Šedvilą; kasos globėjais: Juozą Kraopių, Joną Glenžą, Kaz. Millerį; maršelga — S. Kilmoną.

Nutarėm apdirbti konstituciją ir duoti atspaudinti.

Ant penkto Dr-tės susirinkimo skaitlius sanarių priaugo iki 27; tikimės, kad toliau musų draugystė vis augs labin.

D. Lekavičia.

Iš Brooklyno, N. Y.

Antrą dieną velykų linksmai apvaikščiojome varduves Juozo Kriaučiuno. Svečių susirinko diktas burelis. Bešnekant apie visokius musų reikalus, Vincas Kriaučiunas priminė musų vargstančius kankintinius ir mokslėjeivius ir užmanė ant jų naudos sudėti, kiek kas išgali. Susirinkusių daugumas užmanymui pritarė ir sudėjo 5 dol. 10c. Iš to paskiriame: $2.50 kankintiniams ir $2.50 „Aušros" Dr-tei; 10c. nusitraukia ant persiuntimo pinigų, kuriuos siunčiam į „Lietuvos" redadciją (Aukautojų vardai ir jų aukos pagarsintos kitoj vietoj. Rd.). Pinigų į paskirtą vietą nesiuntėm tuojaus todėl, kad tikėjomėsi surinkti daugiau; ne pasisekus to padaryti, siunčiame tą, kas surinkta.

Visiems aukautojams ištariame širdingą ačiu.

V. Kriaučiunas,
W. Wichert.

Iš Ansonia, Con.

New Haveno augštesnis sudas perkratinėjo provą Juozaičio ir Rainio, apskųstų už pastojimą kelio ir norą užmušti Čepliavičiaus. Prova gulėjo sude per du metu. Sudas abudu apskųstu nusprendė ant išmokėjimo Čepliavičiai 400 dol. ir sudo kaštų.

Čia yra maskoliška cerkvė; joje renka aukas maskoliams ant karės su Japonija, o karčemninkas Varcholik, rusinas ir cerkvės komitetas renka aukas terp visų slavų po namus; kaip girdėti, užeina ir pas lietuvius. Mes vienog neprivalome šelpti aukoms biauriausių musų skriaudėjų.

Liucipierius.

Pataisymas.

16 nr. „Lietuvos," korespondentas B. A. iš Wallingford, Con. neteisingai pranešė, buk žemiaus pasirašęs, per pamokslą, keikė svietiškus mokslus ir svietiškus raštininkus. Nieko panašaus nebuvo kalbėta. Kadangi pramanymas gali buti vadingu lietuviams, kurie bijosi mokslo, ar tingi mokintis, su siuo, prieš visuomenę, apreiškiu su savo pilnu parašu, kad netiktai mokslą ne laikau už kuom nors blogą, bet širdingai velyju, kad čia Amerikoje kiekvienas mokintusi ko naudingo netiktai paskaityti, bet kad kiekvienas lietuvis išmoktų rašyti ir amato, kadangi be mokslo musų žmonės visai nesusilygįs su kitais žmonėms, kurie įgijo dar Europoje prakilnų mokslą. Prie tos progos noriu, kad redakcija ir korespondentai pagarsintų, kad kas link žemiau pasirašiusio, nuo nekurio laiko visados melagingai pramano, buk jis neapkenčia svietiško mokslo. Dėlko teip daro godotinos redystės nekurių laikraščių, ir kodėl tuli nedori korespondentai šeria visuomenę neteisingoms ir piktoms žinioms ant žemiaus pasirašusio?

Jei redystės manytų, kad šmeižimas kunigo abelnai, dėlto kad jis kunigas, yra naudingu, gali parsitikrinti, kad iš to nėra naudos nė lietuviams, nė pačioms redystėms!

Šiame žygyje „Lietuva" malonės savo pranumeratoriaus korespondenciją patalpinti ištisai....

Kun. J. Žebris,
396 Church st.,
New Britain, Conn.

Uždutė laikraščio yra kovoti už teisybę, naikinti blogą, vis tiek kur jis apsireiškia, bet neužkabinėti ypatų. Juk čia ne ypatos sveria, tik jų darbai. Nė jokia redakcija ne gali but dėkinga korespondentams suteikiantiems melagingas žinias. Ką gi vienog redakcijos gali daryti, jos juk ne gali žinoti, ar korespondentai rašo teisybę, ar melą. Jeigu laikraščiuose yra daug melo, tai ne tiek laikraščių redakcijų kaltė, kiek musų visuomenės, nesuprantančios reikalo teisybės. Tas yra labai blogu. Melą matome teip svietiškuose, kaip ir kunigų laikraščiuose.

Red.

Kas apgailestauja?

Nr. 14 „Lietuvos", p. Naujokas pagarsino, buk tulas agentas pasakojo, kad Pennsylvanijoj daugelis lietuvių apgailestauja Shenandorio muzikantus, kuriems laikraščiai ne duoda ramybės ir bereikalo skriaudžia už pasilaikymą visuomenės darbininkams sudėtų pinigų. Turbut tas agentas mažai Pennsylvanijoj patiko apgailestaujančių muzikantus; jie gal vien pats savęs gailisi, bet terp kitų apgailestaujant ne girdėti.

Nežinia kodėl vietinė kalnakasių unija praleidžia tokį muzikantų darbą. Argi jai rodosi, kad muzikantai atliko viską gerai, ar jai rodosi, kad daugiau štraikų nebus ir jau niekad ne reiks darbininkams kreiptiesi prie visuomenės su meldimu aukų? Žmonės, sykį prigauti ir svarbiausiam reikale netikės. Nors tąsyk bandytų rinkti aukas ir teisingiausi riukėjai, žmonės aukų neduos. Ar to nesupranta vietinė lietuviška kalnakasių unija? Kodėl prieš muzikantų pasielgimą ji ne pakelia nė mažiausio protesto?

Per štraikus 1900 metuose, kada tulas Jurkšas, Shenandorio gyventojas, bandė rinkti aukas neva ant štraikierių, jį sučiuopė lietuviška unija ir tas tapo tuojaus nugabentas į Pottsvillę ir sudo nubaustas dviem metais kalėjimo. Skirtumas terp pasielgimo vieno ir kitų nedidelis; vietinei unijai nepriderėtų be protesto palikti muzikantų pasielgimą, kadangi muzikantai juk jos vardu rinko aukas nuo lietuviškos visuomenės. Unijai priderėtų pareikalauti, kad muzikantams žmonių sudėtos aukos butų atiduotos jai, arba kad butų apverstos ant to, ant ko aukautojai reikalauja.

Neperseniai „Vienybėj" patilpo pasiteisinimas muzikantų, kurie, my niodami visiems žinomus doros prisakymus, išdrįso tvirtinti, kad jų surinkti pinigai jiems priguli, ant užlaikymo beno, o rinkdami aukas, ne turėjo gėdos tvirtinti, kad renka ant štraikierių naudos. Benas nėra visuomeniškas ir visuomenė ne privalo dėti aukas ant jo palaikymo, yra tai privatiškas, vietinis benas, su visuomeniškais reikalais nieko bendro ne turi; jeigu shenandoriečiams benas patinka, tegul jie jį ir užlaiko, užlaikyti jį ne visuomenės pareiga. — Muzikantai gyrėsi per „Vienybę," kad shenadoriečiai jiems deda aukas ant užlaikymo beno. Tegul jiems Shenandorio saliuninkai už grajimą per naujus metus, per krikštynas karčemų aukauja — tai saliuninkų reikalas; tegul saliuninkai juos remia ir šelpia, kadangi jie į saliunus žmonis sutraukia, bet kas yra visuomenės suaukauta, kuriai muzikantai nė jokios naudos ne atgabena, tas turi but atiduota ant to, ant ko visuomenė savo aukas paskiria. Muzikantai apgailestauja, kad nėra lietuviškų muzikos mokintojų. Tegul atiduoda tuos 500 dol. nuo visuomenės prigavingu budu išviliotus į iždą „Aušros" Dr-tės, kaip aukautojai nori, o tojė išlavįs mums prakilnius vyrus, o tame ir muzikos mokintojus.

Muzikantų ne tik Shenandoryj, bet niekur žmonės ne apgailestauja, agentas galėjo girdėti apgailestaujant vien saliuninkus, kadangi keli karčemninkai yra sanariais beno; tokiu budu karčemninkai apgailestauja patįs savęs prie stiklo alaus. Tegul muzikantai atsiteisia su visuomene, kurią nuskriaudė, tąsyk nereiks jiems apgailestauti pats savęs, tąsyk ir laikraščiai paliks juos ramybėj.

Unistas.

Už ką mus giria ir už ką reikėtų papeikti?

Kam iš musų neprisėjo girdėti įvairių pagyrimų, kurių mums nesigaili nė svetimtaučiai, nė kai kurie iš musų pačių? Pagirimas kiekvienam yra malonus. Jis linksmina ir drutina širdį, jog ir mes lietuviai ne bent kokia tauta, jog mes daug ką galime nuveikti, jog ateityje mes daug ką atliksime. Teip, ateityje.... o kame musų darbai praeityje, kame dingo musų tėvynė, buvusi ir stipri ir galinga? Kodėl mes teip apsileidome, jog šiądien santikiuose su kaimynais jau nieko nesveriame ir lygiai, kaip ta varna, pametusi surį lapei, vyliamės ateityje.... daug ką nuveikti?

Todėl, klausydams tų pagyrimų, aš jiems netikiu ir klausiu, ar tik negiria mus už tai, kad lengviaus iš musų butų išgauti surį?

Ir tikrai, už ką mus giria? Giria už ramumą, nuolankumą, širdingą atvirumą, o labiausiai už dievobaimingumą. Vienas iš augštesniųjų dvasiškųjų su pasimėginimu giria lietuvius, nes nuo jųjų šioj gadynėj daugiausiai suplaukia aukų.... Ryman; ši, pati neturtinga tauta, visai nesigailinti aukų Italijos kunigams. O kaip mus mėgsta Lenkijoj, Varšavoj, ar Kriokavoj! Juk tie nuolankus „počcivi" lietuviai, slaptai vadinami kvailiais, praleidžia ten savo turtus, paremia visokius lenkiškus užmanymus, superka Lietuvan nemažai įvairiausių pirkinių, duoda lenkams šiltas vieteles Lietuvoje ir net nesigaili tiems savo pusbroliams savo dukrelių, žinoma prie gero kraičio.

Tas ramumas ir nuolankumas lietuvių ir pačioj Maskolijoj neišeina jiems ant blogo. Ne kuo kitu, kaip tik tomis neva dorybėmis galima išaiškinti tą neatmestiną teisybę, jog lietuviams sekasi tarnauti ar tai prie kokio nors pono, ar tai valdžios urėduose, ir privatiškose institucijose.

[illegible]

Savistovio darbo mes nemėgstame, nės toksai darbas reikalauja ir pilno įsitikėjimo į savo spėkas, ir dvasiško uolumo ir tvirtumo pačiame veikime, o to mums dažniausiai truksta. Tarsi nedaug ko truksta, o vienog be šių privalumų geriausiai mums, kaipo tautai, patikus yra.... politiška vergija.

Žin

džiaugiasi, jog ir ana „važiuoja savo bričkoj." Lietuvoje keliai gana platus ir tevažiuoja kiekvienas savo „bričkoj," tik nemalonu, kuomet tos „bričkos" didžiai tarška — ausis pradeda skaudėti.

Tuli man sako, jog toksai tarškimas daugel gelbsti. Musų žmonės, sako, eina paprastais takais ir mažai tėmyja, kokioms ten bričkoms ponai ir ponaičiai važinėja. Bet jeigu kuomet kokia nors brička smagiai sutarška, tai jie ją ir užmato ir net pradeda teirautis, kodėl ji teip tarška. Pasekmė aiški: „brička" daugiaus pragarsės ir ras, kaip sako, daugiaus šalininkų. Gal tame ir yra geras išrokavimas, vienog gali ir kitaip išeiti: pasigailėdami savo ausų, kai kurie iš tų žmonių gal pasitraukti visai nuo to kelio, ant kurio teip baisiai tarška bričkos.

Žinoma, minėtos veikimo ypatybės nėra kokiais ten ypatingais privalumais, vien tik lietuvių. Ir svetur vieni kitus apgaudinėja, vieni kitiems užvydi, girdami vien tik savo darbus ir peikdami darbus kitų. Tai jau paprasta žmonių daroma komedija, bet svetur, turbut, patįs keliai geresni; tuo tarpu kaip pas mus: ir platus ir visai neišlyginti. Reikia nemažai triuso padėti pačių kelių ištaisymui, sulyginimui, reikia žmonės išmokyti skaityti, rašyti, o paskui jau smagesniu bus ir patsai važinėjimas ir ne teip jaučiamas patsai tarškėjimas.

Berželis.

Karė ir dvasiškija.

Užgimus karei terp Suvienytų Valstijų su Išpanija, dvasiškija abiejų šalių užsakė bažnyčiose maldas: Išpanijoj meldėsi, kad Dievas padėtų pargalėti Savienytas Valstijas, o čia, kad pergelėti Išpaniją.

Dabargi, kariaujant Maskolijai su Japonija, Maskolijos dvasiškija cerkvėse, bažnyčiose, sinagogose ir k. užsakė ir atlaikė maldas, kad Dievas padėtų pergalėti Japoniją; tuli popai ir kunigai, varde parapijų, siunčia telegramus carui, ant kurių caras rašo: „iskrenno blagodariu;" popiežius Pius X laimino DonCarlosą, pretendentą ant Išpanijos sosto, važiuojantį į Mandžuriją mušti japonus. Christus mokino žmonis mylėti artimą savo kaipo patsai savę, visigi žmones, pagal Raštą Šventą, paeina nuo Adomo ir Jievos, taigi yra broliais; dvasiškija meldžiasi ir tikinčius ragina melstis, kad brolis brolį laimingai nusautų, nudurtų ir tt.

Dvasiškija tikintiems perstato visokias šventenybes kaipo daug galinčias, kaipo niekuom ir niekad ne pergalimas; dabar geriausia proga parodyti svietui tų šventinybių galybę.

Visi popai, kunigai, kunigužiai, rabinai turėtų sunešti tas visas šventinybes ant mušio lauko, stoti galinga siena ir apdengti vargšus kareivius nuo sprogstančių bombų ir aštrių durtuvų. Dvasiškija vienog pati, matyt, ne tiki į galybę tų šventenybių, kadangi pati neina į mušius siunčia tik laivinę ir kareivius.

Keistutis.

Nauji Rasztai.

Jonukas Karklynas eina Lietuvos pažinti. Parasze Priedelis. Lietuviu Kat. Spaudos Bendrijos spaustuveje. Shenandoah, Pa. 1904 m. 47 pusl.

Yra tai vaizdelis iš lietuvių gyvenimo tėvynėj. Perstato stabdymus pasikėlimo lietuviškos dvasios, niekinimus ir skriaudas, kokias kenčia tos dvasios gaivintojai ne tiek nuo svetimų, kiek nuo nesuprantančių tos dvasios saviškių, ypač gi nuo daugumo Lietuvos kunigų. Aprašyta čia viskas geraĩ, knygutė verta perskaitymo. Perspaudinta iš „Žvaigždės."

Priduriame čia vieną žingeidų patėmijimą. Kunigų laikraščiai taukiai bara ne kunigus, kad jie prilygina žmonis prie žvėrių. Šita gi knygutė išleista kunigų, bet joje prilyginimai dar reališkiau išreikšti, negu nekunigų raštuose: čia moteris prilyginta prie karvės ir kumelės. Ant 8 pusl. štai kas pasakyta: „Ištikrųjų, per jauna vedęs, ar per jauna tekėjusi, kam juodu be yra, paskui verti — abu ligų maišu. Tą tesybę rodo visi sutvėrimai. Šit telyčia, pasivaikiusi be dviejų metų, pasigadina ant viso amžiaus.... Kumelė, pasimušusi be ketvirtos žolės, bus baidyklė.... Obels ar kriaušė, peržydėjusi jauna, ne be bus „niekuomet derlinga." Prilyginimai, nors jie ir klaidus, bet yra toki, už kokius kunigai bara ne kunigus. Quod liced Jovi, non licet bovi.

Redakcijos atsakymai.

K. Draugui. Kamgi Tamista užimi sau ir mums tiek laiko aprašindamas plačias istorijas, kurios nesiriša su aprašomais atsitikimais. Kartais Tamista tiesiog darai ištraukas iš musų laikraščio ir jas siunti kaipo naują korespondenciją. Teip daryti nereikia. Reikia, kaip galima, aprašinėti trumpai vietinius atsitikimus teip, kad galima but suprasti, kas atsitiko. Visokios ilgos istorijos, ne turinčios šusirišimo su aprašomu atsitikimu visai netinka. Be reikalo Tamista antrini po kelis kartus vis tuos pačius atsitikimus.

Trumpa senobes Istorija.

Isz maskoliszkos kalbos verte D.

Iš šitų turtų Ptolomėjai laikydavo geriausią laivynę ant Terpžeminės juros ir papuošė pajurinį savo sostapilį, Aleksandriją. Tai buvo didelis, lygiai išstatytas miestas, nepanašus į senus grėkų miestus, su augštomis, visaip išmėtytomis jų triobomis. Per visą Aleksandriją traukėsi ulyčia 14 sieksnių platumo, 6 viorstų ilgumo. Uostas buvo uždengtas ilga siaura sala, kurią sujungė su žeme plačiu muriniu tvenkiniu, viorsto ilgumo; ant salos krašto stovėjo didelis marmorinis bokštas su juros žiburiu: ugnis, ką viršuj jo degė, matyt buvo ant juros už 60 viorstų.

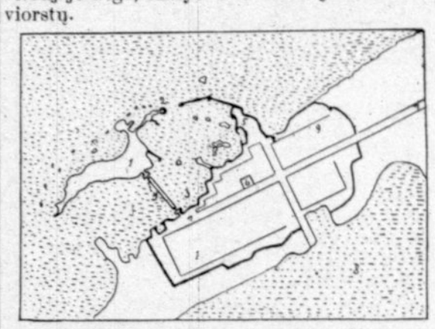

Aleksandrijos plianas: *1)* Faroso sala ir *2)* juros žiburys ant jos krašto, *3)* pirklių uostas, *4)* murytas tvenkinys, *5)* caro rumai, *6)* muzėum, *7)* svarbiausia ulyčia, *8)* ežeras nuo Nilo užtvinimų, *9)* žydų dalis miestė.

Grėkų mokslas. Grėkiška kalba rytuose tapo kalba apšviestų žmonių. Aleksandrijon persikėlė daug žydų; jie pradėjo užmiršt prigimtą savo kalbą ir išvertė Šventrąštį grėkiškon kalbon. Babilioniški ir ėgiptiški kunigai rašė grėkiškoj kalboj istoriją savo tautų.

Grėkų mokslinčiai šių laikų labai padidino savo žinias. Gėografai sustatė smulkius žemės aprašymus: grėkai dabar žinojo mažiausia 5 kartus daugiau, negu laikuose grėkų ir persų karių; grėkų jurininkai nuvažiuodavo iki Madagaskaro, Indochinų, net ir Chinų; Chinuosna, „šilkų šalin", žinojo kelią jura aplink Aziją ir sausuma per vidurinės Azijos kalnus, kur pritaisytos buvo šilkų turgavietės. Drumblių kaulus atveždavo nuo didžiųjų ežerų ties Nilo pradžia. Senojo svieto pusė grėkams žinoma tapo.

Grėkų mokslinčiai nusprendė, jog žemė — kamuolys, nors ir negalėjo aiškiai darodyt, kaip vėliau europiečiai, apvažiavę aplink žemę. Pasaulė, pagal grėkų mokslą, ir-gi apskritė. Jos viduryj užsilaiko žemės kamuolys, nes nuo visų dangaus kraštų jis stovi vienodai toli. Labai atydžiai grėkų mokslinčiai prisižiurinėjo ir judėjimus dangiškų kunų. Apie 250 metus Aristarchas, gimęs ant Samos salos, pirmas atsidrąsino pasakyt, kad ne saulė ir planėtos sukasi aplink nejudančią žemę, bet atžagariai: žemė ir visos kitos planėtos sukasi aplink saulę. Aristarchas padarė dar vieną svarbų išradimą: iki jo saulė skaitėsi daug mažesnė, negu žemė, pvz., didumo, kaip Peloponnėzas; Aristarchas apskelbė, jog saulė daug didesnė už žemę, per tai žemė ir turi aplink ją suktis.

Vienog šitokios Aristarcho mintys paskui buvo užmestos ir užmirštos; daugumas grėkiškų mokslinčių negalėjo atsisakyt nuo to suopročio, buk žemė stovinti nejudanti viduryj pasaulės. Grėkų astronomai, ypač Ptolomėjus (gyveno Aleksandrijoj apie 150 m. Kr. G.), nupiešė matomus kelius, kokiais eina saulė ir planėtos. Šitas mokslas vadinosi Ptolomėjaus sistema; jis užsilaikė per pusantro tukstančio metų iki Koperniko išradimo (apie 1500 m. K. G.); Kopernikas sugrįžo atgal prie Aristarcho nuomonės.

Grėkų mokslinčius labiausia brangino Egipto Aleksandrijoj. Šitas miestas dabar grėkams buvo tuom, kuom seniau buvo Atėnai. Carai Ptolomėjai čion įsteigė universitetą, vadinamą *Muzėum*, kur susirinkdavo klausytojai iš visur, kur tik skambėjo grėkiška kalba. Muzėume (t. y. namuose muzų, dievių-globėjų žinių ir dailos) buvo augalų ir gyvių kollėkcijos, anatomiška salė, alchėmiška laboratorija; ten buvo surinktas didis knygynas senobinių ir naujų grėkiškų knygų; čion sergėjo ir užrašytas Homėro dainas. Kiekviena atvežta Egiptan knyga turėjo but pristatyta į Muzėum. Čion nuo jos nuimdavo kopiją, knygą-gi atgal sugrąžindavo.

Daug knygų perrašinėjo daugelyj ekzempliorių ir platino. Pertai nekurios knygos užsiliko iki musų laikų ir nevisas grėkų išminties darbas ant niekų nuėjo. Europai vėl pavirtus į laukinę šalį, 6–7 amžiams sukakus po Kristui, moksliškos grėkų knygos, pvz., darbai astronomo ir gėografo Ptolomėjaus, arabų buvo išverstos ir perrašytos; jau nuo arabų jos vėl pateko europiečiams, pradėjus jiems vėl mokytis ir užsiėmus mokslu (12–13 amžiuje).

Suopročiai apie dorą. Kuo daugiau prisižiurinėjo grėkai aplink savę, tuo žmoniškesniais darėsi jų suopročiai apie žmones. Seniau jiems rodėsi, buk terp jų ir barbarų esąs neperžengiamas skirtumas, nes jie skiriasi veisle, prigimimu. Dabar jie po tukstantį kartų ant kiekvieno žingsnio susitikdavo su kitos veislės žmonėmis, ir matė, jog šitie žmonės, išmokę grėkiškų mokslų, priėmę grėkiškus papročius, pasidaro panašus į grėkus; grėkai pradėjo manyt, kad kraujas neturi didelio svarbumo. Žmones reikia skirstyt ne pagal gimimą, bet pagal geras ar blogas ypatybes: visas skirtumas terp barbaro ir grėko moksle, mokslą-gi gali įgyt kiekvienas. Tokiu budu visi žmonės ant žemės gali tapti lygus, gali sutvert vieną didelę giminę.

Teip ir mokino Epikuras (gimęs ant Samoso salos, apie 300 m.). Epikuras surinkdavo daug klausytojų savo sode Atėnuose; jis tvirtino, kad geriausias ant svieto daigtas esąs draugas, kad draugiškumas kuolabiausia reik praplatint ant aplinkinių žmonių, ant visų, su kuom prisieina mums suseit per gyvenimą. Kas-gi mums draugas? Pirmiausia visi tie, ką vienaip su mumis mano. Bet nereik su vienais artimais atsiskirt, reik labiausia paskirstyt savo pagelbą terp daugelio žmonių. „Pas manę visur yra draugas, kur tik aš galiu paduot ranką kartu gyvenančiam, kur galiu pasakyt nors vieną mielą žodelį. Teatmena žmogus, kad daugiau laimės pačiam gerą padarius, negu jį apturėjus. Pas draugus viskas mano — tavo, o viskas tavo — mano. Jeigu ponas išliuosuoja vergą, jis pats, tartum, laisvę gauna.

Dabar kitaip ir ant vergų pradėjo žiurėt. Grėkiškose šalyse vergų tapo daug mažiau, negu laisvųjų. Egipto fabrikuose ir dirbtuvėse dirbo tik laisvi žmonės. Laisvieji darbinįkai buvo darbštesni ir geriau atlikdavo darbą, nes jiems uždarbis pasilikdavo. Vergai užsiliko tiktai nekuriose didelėse gaspadorystėse, ir ant valdžios tarnystės. Dabar jau nebskaitė vergystės per reikalingą, neprašalinamą daigtą, kaip seniau, ir kitaip pradėjo apsieit su neskaitlingais vergais.

Seniau laikėsi suoprotis, buk vergai esą ypatinga blogesnė žmonių veislė; terp laisvųjų ir vergų esąs neperžengiamas skirtumas; vergai tai toki žmonės, pas kuriuos iš prigimimo nėsą nė išminties, nė valios: jie galį tiktai tarnaut ir lenktis prieš kitus. Atsitinka, žinoma, kad ir bajoras, liuosas nuo prigimimo žmogus, patenka vergystėn. Bet daugumas vergų turi pasilikt vergais: jeigu juos išliuosuot, tai jie tuojaus vėl pateks tarnystėn ir vergystėn.

Teip seniau manė. Dabar daugelis pradėjo kalbėt, jog vergai iš prigimimo niekuom nesiskiria nuo kitų žmonių. Tokios nuomonės labiausia laikėsi *stoikai*. Teip vadinosi klausytojai ir mokiniai Zenono (gimusio ant Kipro salos) ir-gi Atėnuose mokinnsio; vardą stoikų apturėjo nuo žodžio *stova* — galėrija, kur Zeno mėgdavo pasikalbėt. Stoikai mokino, kad visi žmonės terp savęs broliais ėsą. Dievas mylįs žmones, kaip savo vaikus. Nėsą žmogaus, apie kurį galėtume pasakyt, buk jis peržemai stovįs ir negalįs nuo musų reikalaut meilės ir teisybės; ir vergas — žmogus, ir jis tokias pat tiesas turįs. Visoj pasaulėj viena tiesa, viena dvasia. Pasaulės dvasią ženklina didi ugnis viduryj jos; kiekviename žmoguje dega kibirkštėlė šitos ugnies.

VII.

Senobinis Rymas. 500–270 m. Kr. N.

Italija. Laikuose Aleksandro karių rytuose terp grėkų pasklydo kalbos apie naują narsią tautą vakaruose: tai buvo *rymiečiai*, Italijoj.

Italija užima ilgą, siaurą Apėninų pussalį. Kaip ir Balkanų pussalis, Italija nuo žiemių atskirta augštais Alpų kalnais. Per visą šalį nuo žiemvakarių į pietryčius traukiasi Apėninų kalnai. Šitie viduj šalies kalnai neskirsto Italijos teip, kaip Grėkijos kalnai, jie traukiasi arčiau rytinio pakraščio ir palieka iš vakarų pusės gan didžias lygumas; Italijoj lengviau keliaut, negu Grėkijoj; Italijoj galima su didesne nauda užsiimt žemdarbyste. Pati šalis galėjo išmaitint daugiau žmonių, negu Grėkija, ir gyventojams Italijoj ilgai nereikėjo jieškot maisto užjuryj.

Bet jura čion ir netokia meili, kaip pas grėkus. Iš rytų Adrijos jura audri; jos kraštai neprieinami; uostų nėr. Pakraščiai vakarų juros (*Tirėniškos*), o ypač pietinės (*Tarintiškos įlankos*) — geresni; jie turi keletą gerų atienių; vakaruose riogso ir salos: Sicilija, Sardinija ir Korsika. Pas vakarinius Italijos pakraščius iš pradžių pradėjo važinėt svetimtaučiai, grėkai ir kartaginiečiai. Iš šitos pusės vėliau kraustėsi jura ir patys Italijos gyventojai. Dėlto tai, galima pasakyt, jog Italija nusikreipusi į vakarus, kaip Grėkija į rytus. Grėkai gaudavo pirkinius ir žinias daugiau iš rytų; grėkų daugiau į rytus persikėlė, negu į vakarus nuo savo tėvynės, Italijos gyventojai ilgai buvo užsiėmę su šalimis nuo jų į vakarus (dabartinėmis — Išpanija, Francuzija, Algieru ir Tunisu).

Dabar Italija neturi miškų; jos oras sausas; svarbiausi jos augalai — vynuogės, ryžiai, kornai, pietiniai vaisiai; yra cukraus nendrė, medvilnė, palmos. Apart vynuogės, visi šitie augalai neseniai tapo privaisinti Italijoj; daugumą jų čion privaisė arabai 900 metų atgal. Du tukstančiu metų atgal, laikuose rymiecių, Italija visai kitaip išrodė. Svarbiausi augalai joje buvo europėjiški; labiausia sėdavo ne kviečius, o miežius, kurius dabar sėja toliau į žiemius. Labai daug buvo miškų, oras buvo drėgnėsnis ir šaltesnis, negu dabar.

Italijos upės didesnės negu Grėkijos, o senobėj, dėl miškų, jos ir gilesnės buvo. Bet tankiausia pas jas labai siauros įtakos į jurą; pavasaryj, užtvinusi upė greit bėga nuo kalnų, pati užneša įtaką kruvomis šlamšto, ką nešasi su savim, užtvinsta dideliais ežerais ir pelkėmis; jose vanduo užsistovi, puva ir gadina orą. Per tai pajuryj mažai buvo gyvenamų vietų; žmonėms reikėjo augščiau apsigyvent ir statyt sodžius ant pavienių kalnelių.

Rymas. Viduryj Italijos gyveno *lotynai*. Jie buvo žemdirbiai ir piemens. Dideli jų sodžiai tvirtai buvo apkasti. Didžiausias jų miestas buvo *Rymas*, prie Tibro upės. Rymas buvo netoli upės įtakos ir iki jo galėjo priplaukt juros laivai. Šičion atvažiuodavo pirkliai grėkų ir kartaginiečių. Dėlto tai miestas pradėjo augt ir sugriebė valdžią ant kitų lotynų sodžių. Visi šalies gyventojai paskui pradėjo vadintis, nuo svarbiausio miesto, *rymiečiais*; nuo lotynų-gi pasiliko tik vardas lotyniškos kalbos (Rymas — lotyniškai Roma, rymiečiai — romani).

Rymiečiai nepanašus buvo į grėkus. Visas jų budas buvo nuožmesnis ir prastesnis. Ilgai pas juos užsilaikė žmonių aukos: Tibrui užtvinus, mesdavo žmones upėn, jos dievui permelst; atsitikus žemės drebėjimui ar praplyšus žemei, užkasdavo keletą gyvų žmonių aukai baisiems pažeminiems dievams.

Ilgai Ryme užsilaikė senobės sudų papročiai, ką primindavo kerštą: priešą galima buvo vilkte-atvilkt sudan, ar užgriebt kokį

(Toliaus bus.)

Isz visur.

‖ Maskoliai, jų laikomuose portuose, uždraudė angliškiems ir amerikoniškiems laivams vesti prekystą. Mandžurijoj amerikonai ir anglijonai nedrysta išeiti ant ulyčios miestuose, kur yra maskoliški kareiviai. Prapuolė keli amerikonai ir anglijonai, su kuriais nežinia, kas atsitiko. Porte Arthuro maskoliai suareštavo vieną anglijoną, atgabeno į Mugdeną ir pakorė kaipo šnipą. Mat maskoliai nužiuri, kad laike paskutinio užpuolimo japoniečių ant Port Arthuro anglijonai ir amerikonai paskolino japoniečiams savo laivus, kadangi mat japoniečių laivų buvo daugiau, negu maskoliai galėjo tikėti, o terp jų buvo visai maskoliams ne pažįstami. Jeigu maskolių nužiurėjimai butų teisingi, juk butų pradžia karės Maskolijos su Anglija ir Amerika. Maskolija vėl išleido popierinių pinigų už 15 milijonų rublių. Reikia todėl laukti nupuolimo vertės maskoliškų popierinių pinigų, kadangi ant jų atsvėrimo randas ne turi pakaktinai aukso.

Japoniska karės ministerija garsina, kad atsišaukia tokia daugybė liuosnorių, norinčių traukti į karę su maskoliais, kad ministerija nė pusės negali priimti. Iš liuosnorių Japonijos randas tikisi surinkti 500000 kareivių.

‖ Vengrijoj užgimė darbininkų ir tarnų štraikai ant visų viešpatystės geležinkelių ir per tai trukiai paliovė bėgioję. Darbininkai ir tarnai reikalauja pakėlimo algų, kas jiems buvo pažadėta ministerių perdėtinio. Tas gi, vietoj išpildyti pažadėjimą, sutraukė kareivius geležinkelių batalijonų, kurie užims vietas suštraikavusių tarnų. Mieste Pešte suareštavo 500 štraikuojančių geležinkelio tarnų. Geležinkelių užveizda, kadangi dėl štraiko į miestus ne galima privežti valgio produktų, pradėjo tarybas su štraikuojančiais tarnais ir tikisi su jais susitaikyti. Tarnai reikalauja didesnių už savo darbą algų.

‖ Lietuviškas kunigaikštis, Stanislovas Radvilas, kaipo liuosnoris įstojo į Rytines Siberijos kazokų regimentą ir ištraukė muštiesi su japoniečiais. Kunigaikštis gimęs Berlyne 1880 m. Gerinasi mat carui, kaip įmano, tarnauja Lietuvos biauriausiam priešui, užtai Lietuvai lietuviškas kunigaikštis dar mažiau gero padarė negu Amerikoj pasigarsinęs visokiais nepagirtinais darbais iš Lietuvos muzikų kilęs kunigaikštis Jocis.

‖ Vengrijoj, mieste Elesd, ant susirinkimo socialistų ir nepriguliančių užgimė muštynės. Ant įvedimo tvarkos pašaukė žandarus. Vienas iš socialistų išsitraukė revolverį ir peršovė žandarų komendantą. Žandarai į pulką žmonių pradėjo šaudyti iš karabinų ir užmušė 23 ypatas, o 45 sunkiai sužeidė.

‖ Australijos angliškų kolionijų ministeriai pasitraukė nuo vietų, kadangi darbininkų pasiuntinių balsais parlamentas užgyrė, kad ir užgimusius terp urėdninkų ir jų perdėtinių nesutikimus išrištų santaikos sudas priverstinai. Ministeriai ant to nesutiko, kadangi naujos tiesos naikina įtekmę ministerių ant urėdninkų.

‖ Laike paskutinių žemės drebėjimų Turkijoj, Salonikos apskrityj 1500 namų likosi užgriautų, 25 ypatos tapo užmuštas, o 40 sunkiai apkultų. Kosovo apskrityj išgriovė 1000 namų, 16 ypatų likosi užmuštų, o 26 sunkiai sužeistos. Kituose apskričiuose užmušė 9 ypatos, o 16 sunkiai sužeidė.

‖ Plaukiantis iš Italijos pasažierinis garlaivys „Calabria" ant kelio patiko daugybę plaukiančių nuo šiaurinių ledinių kalnų, kurie teip atšaldė orą pabaigoj balandžio. Terp tų kalnų buvo turinti 200 pėdų augščio ir 1000 pėdų ilgio.

‖ Londono laikraštis „Times" garsina, buk besikeliant per upę Yalu maskoliškiems kareiviams, paskendo per daug prikrautas laivas; prie to net keli šimtai maskoliškų kareivių prigėrė.

‖ Šiaurinėj Italijoj, netoli kaimo Pragelato, didelė sniego lavina užbėrė 100 kalnakasių. Ant jų gelbėjimo išsiuntė 40 kareivių; ištraukė gelbėti ir visi gyventojai kaimo Pragelato.

‖ Anglijonai su dinamitu išardė tibėtonų tvirtynę, netoli Gyongtse. Viename kambaryj tvirtynėj rado daugybę nukirstų žmonių galvų, o terp jų buvo daug neseniai nukirstų.

‖ Kaip garsina laikraščiai, Varšavoj maskoliška valdžia pakorė 18 lenkų, kurie buvo nužiurėti, buk Lenkijoj stengėsi revoliuciją pakelti.

‖ Netoli Zacatecas, Mexike, iššoko iš rėlių pasažierinis geležinkelio trukis ir susidaužė. Prie to 8 ypatos likosi užmuštos, o 35 sunkiai sužeistas.

‖ Nusiritusi nuo kalnų sniego lavina su visu išgriovė kaimą Mulback, Šveicarijoj. Kada tas atsitiko, visi kaimo gyventojai miegojo. 13 ypatų likosi prie to užmuštų.

‖ Vokietijoj vynvuoges augina ant ploto 119639 hektarų. Vyno perpiituose metuose padirbo 3785-607 hektoliktrus už 104390340Mk., taigi pelnė nuo hektaro 172,5 Mk.

‖ Šveicarijoj, Berno kantone, nusiritusi nuo kalno sniega lavina užbėrė 20 ypatų, iš kurių 13 likosi užmuštų.

‖ Vakarinėj Vokietijoj uždarė daugybę anglių kastynių ir per tai tukstančiai darbininkų neteko darbo.

‖ Senatas Freiburgo universiteto nusprendė ant toliau suvisu nepriimti maskoliškų studentų.

Vietines Žinios.

— Vienas iš garsesnių Chicagos daktarų chirurgų, Dr. Edward H. Lee, pereitos nedėlios rytą, 7 val., nupuolė nuo 9 lubų į kelnorę AthleticClubo, ant Michigan ave. ir užsimušė ant vietos. Puolė su tokiu smarkumu, kad sulaužė net trepus ir barjerą ant antrų lubų. Dr. Lee gimęs 1868 m. Chicagoj. Medicinos mokinosi jis Vokietijos universitetuose, lankė klinikas Berlyno, Vindobonos, Heidelbergo, Bonos ir Wuerzburgo. Lankė visokius Vokietijos ligonbučius, kur išbuvo gana ilgą laiką. Paskutinius 12 metų išbuvo jis Chicagoj, kur pagarsėjo kaipo vienas iš geriausių chirurgų. Jis buvo vienu iš geriausių operatorių paviečio ligonbutyj.

— Pereitos pėtnyčios rytą Chicagos kriminališko sudo trioboj likosi pakarti trįs žmogžudžiai. Kaip paprastai buva, du žmogžudžiai paskutinėj valandoj perėjo į katalikišką tikėjimą ir tie ramiai ėjo ant kartuvių. Trečiasis, Niedermayer, buvo matyt, užkietėjęs bedievis. Jį ant kartuvių reikėjo nešti nešte; nė kunigo, nė pastoriaus ne prisileido. Gailėjosi vien, kad jį pagavusio sehrif ne galį užmušti.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė 643 ypatos, kuriame tai skaitliuje buvo 371 vyriškis ir 272 moterįs; vaikų iki 5 metų amžiaus pasimirė 136. Daugiausiai mirčių buvo nuo plaučių uždegimo, nes 141 nuo džiovos 75, nuo širdies ligos 57; patžudysčių buvo 11.

— Namuose pn. 1060 South Irving ave., kur buvo parengti šokiai ant garbės namų savininko dukters, sulaukusios 20 metų, 50 metų Fred Nielson, vos pradėjo šokti su viena mergina, puolė ant žemės ir daugiau nekėlė. Pašauktas daktaras teipogi neįstengė atgaivinti. Nielson mat turėjo širdies ligą.

— Pereitos nedėlios dieną, ant policijos stacijos East Chicago ave., policistai atgabeno kraujuose papludusį žmogų, kuris pasirodė Petras Gochegan, nuo seniai jieškomas policijos už plėšimus. Jis mat ant Huron ul. susipešė su grekoniu Grealis, kuris plėšiką su peiliu subadė.

Šventė 1 gegužės.

Lietuvos Sunų Dr-tė Brooklyne, susitvėrusi ant pamato darbininkiško klausymo, karštai pritatardama tiems siekiams, kviečia visus darbininkus abiejų lyčių prie apvaikščiojimo šventės 1 gegužės.

Malonus draugai darbininkai ir darbininkės! Neužmirškite apie savo liudną padėjimą dabartiniuose laikuose! Pamislykite, kiek per metus svenčiate paminėjimų visokių žmogžudžių, išnaudotojų, gyvenusių iš skriaudimo beturčių darbininkų! Mes apvaikščiojame jų gimimo ir varduvių dienas todėl, kad mus priverčia apvaikščioti valdžios, tarnaujančios musų skriaudėjams.

Laikas mums visiems dirbantiems ir išnaudojamiems pabusti iš miego, pradėti rupintiesi apie pagerinimą musų buvio. Laikas ir mums lietuviams darbininkams sekti paveikslą visos pasaulės darbininkų; reikia ir mums apvaikščioti šventę 1 gegužio. Reikia tada susirinkti visiems ir apsvarstyti musų reikalus, skriaudas ir pastatyti savo reikalavimus.

Kviečiame visus darbininkus ir darbininkes 1 d. gegužio, 3 val. po pietų, į svetainę pn. 103 Grand st. Brooklyn, N. Y. Įženga dykai.

Komitetas.

Iš Cleveland, Ohio.

Ant atspaudinimo Dr. Šliupo parašytos brošurėlės angelskoj kalboj. Paaukavo šitos ypatos:

M. Jokubenas	15c.
J. Gritė	15c.
Ona Gritienė	10c.
K. Vorakojis	15c.
Magdelena Vorakojutė	10c.
Stasis Petrulis	15c.
Kaste Petruliutė	10c.
Kazimieras Vanagas	15c.
Jonas Cernius	15c.
Ona Cernienė	10c.
P. Cerniukas	10c.
Vincas Dagilaitis	25c.
M. Dagilaitienė	25c.

Aukas pasiusiu tiesiog Dr. J. Šliupui, kuris jau yra brošiurėlę parašįs ir atspaudįs. Antrašas jo: Dr. J. Šliupas, 328 Federal str., Philadelphia, Pa.

Draugyscziu Reikalai

Didelis Balius.

Brooklyn, N. Y. Suvienytu Draugyscziu Brooklyno ir New Yorko parengtas balius atsibus Subatoj, 30 balandžio, svetaineje Palace Hall po nr. 91—93 Grand st. Prasides 7.30 val. vakare. Inženga su padejimu drabužiu, vyrams 25c., moterims 15c. Pelnas nuo baliaus eis ant naudos Lietuviszko Tautiszko Namo. Turesime savo bara ir gerymus. Gerymus priduos draugyscziu sanariai. Nepamirszkite atsilankyti ant teip iszkilmingo lietuviszko baliaus kokio sziame miesto dar nebuvo. Czia visi susirinke in viena vieta, kaipo tikri broliai ir seserys pasimatysime ir pasilinksminsime. Szirdingai užkviecziame visus.

(4—29) Komitetas.

Pirmas metinis balius.

Chicago. Dr-te Sz. Stanislovo V. ir K. tures savo pirma baliu nedelioj, 8 gegužio, Slavie saleje. 2035—37 W. 47th st. Prasides 1 val. po pietu. Inženga porai 25c. Pelnas isz baliaus eis ant naudos naujos Szv. Kryžiaus parapijos, ant Town of Lake. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti ant pirmo naujos draugystes baliaus.

(5—6) Komitetas.

Susirinkimas.

Brooklyn'o 3-czia kuopa „Auszros" Draugystes laikys menesini susirinkima nedelioj, 1 d. gegužio, P. Draugelio saleje, 73 Grand st. Pradžia ant 7-tos valandos vakare.

Visi sanariai yra užkviecziami pributi kad užsimoketi savo menesines ir apsvarstyti reikalus draugystes. Teippat yra užkviecziami lietuviai ir lietuvaites norintiejie prisirasyti prie „Auszros" Draugystes. Komitetas.

Didelis Balius.

Chicago, Ill. Draugyste Liuosybes tures dideli baliu, nedelioj 8 gegužio, (Mojaus), Freibelt Turner salej, 3417 S. Halsted st. terp 34 ir 35 ul. Prasides 4:30 vakare. Inženga in baliu porai, vyrui su motere 25c. Ant baliaus grajys puiki muzika, prieko bus drilus pasilinksminimas. Užprasze visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti, o visi bus kuogražiausiai priimti.

(6—5) Draugyste Liuosybes.

3 czias Didelis Piknikas.

Kensington, Ill. Jaunu Lietuviu Draugiszkas Kliubas tures savo piknika nedelioj, 5 sejos, darže P. Karecko, West Pullman, Ill. Prasides 9 val. ryto. Inženga vyrams 25c., merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti, nes tai bus iszkilmingas piknikas, su daug yvairiu žaboyu, puiki muzika užkviesta isz pat Rymo, mat szis Kliubas nepaiso ant uždarbio, tik vien kad užganedinti visuomene.

J. L. D. Kliubas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo pusseseres, Martos Kvedaravicziutes, Suvalku gub., Seinu pav., Veiseju parap., kaimo Paliunu. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Juozas Petrauskas, Soldier, Pa.

Pajieszkau savo brolio, Juozapo Stilpo, Vilkijos parap., sodos Raubitinio, 10 metu Amerikoje, gyveno Pennsylvanijoj apie Scranton. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Kajeton Veigauckas,
Box 224, Melrose Park, Ill.

Pajieszkau savo brolio, Juozapo Valasaviczlaus, Suvalku gub., gmino Jievaravo, kaimo Pamargiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Antanas Valasaviczius,
139 North 6th st., Brooklyn, N. Y.

Pajieszkau Leono Stungio ir Marijonos Stungienes (po tevais Rupszlaukaite) Kauno gub., Raseiniu pav., Kviedainiu parap., gyveno Springfield, Ill. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Juozapas Rupszlaukis,
559 So. 34 st., So. Omaha, Neb.

Pajieszkau Juozapo Bazeviczlaus, Sebastijono ir Franciszkaus Valantinu, visi Suvalku gub., Naumiesczio pav., Gelgaudiszkio parap. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Ant. Shimolinas,
189 Water st., Belknaps Yard,
Bridgeport, Conn.

Pajieszkau savo brolio, Jokimo Latožo, gyveno South Chicago, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

A. A. Latož, Lyra, Tex s.

Pajieszkau savo draugo, Adomo Miliszausko, su kuriuom sykiu atvažiavau isz Lietuvos ir periskriau New Yorke. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Franas Kvietkauskas,
5 Docket Block, Scott st., Noshua, N.H.

Reikalauja 500 vyru ir moteru prie darbu in restauracijas, hotelius, fabrikus ir namu darbo. 1000 darbininku ant farmu, in miszkus, lentu pjovimyczias, ant geležinkeliu ir akmenyczias, mechaniku ir paprastu darbininku prie visokiu darbu, ir geru mainieriu in vakarinius steitus. Mes teiposgi kolektuojame užsendytas skolas ir algas. Sznekame lietuviszkai.

Chicago Employment Agency,
J. Lucas, Mgr.
167 Washington st., (Room 18)
(4—29) Chicago, Ill.

Reikalingos 3 merginos, lietuves, in sztora prie pardavinejimo drapanu. Gera mokestis. Darbas ant visados.

Klein Bros,
805 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo properties, gera vieta lietuviszkam saliunui. Atsiszaukite pas:

J. T. Wachowski,
1724 W. 47th st., Chicago, Ill.
(4—29)

Ant parandavojimo geras sztoras ir ant pardavimo visi groseriszki tavorai su visomis prietaisomis už $125. Turi but parduota iki gegužio 1-mai.

3336 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Ant pardavimo 18 ruimu murinis namas su lotu po No 144 Ruble st. arti 21 ul. Preke $3500. Dasižinokite pas Henry Hue, 334 118 ul. Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo geras saliunas vietoje lietuviu apgyventoje, biznis nuo seniai iszdirbtas. Savininkas turi kita biznis. Jacobs Bros,
621 S. Canal st., Chicago, Ill.

„AUSZROS" Dr-tes fondas, besimokinanczial lietuviszkai jaunuomenei.

Jos. Januszkeviczius	25
Jos. Bartaszius	25
Ant. Strimaitis	25
Bened. Salaveiczikas	25
Antanina Buczinskiute	25
Vin. Juzaitis	25
Marijona Nikžentaitiene	25
Jonas Leszkis	20
Ant. Szveistis	20
Jos. Ambrazas	10
Petronele Ambraziene	10
Leontina Petrauskiute	10
Jos. Leszkis	10
Jonas Nikžentaitis	10
Jonas Povilauckas

Kur geriausia užeiga

Jeigu sziczia atkeliausi, pas Makszteli viska gausi: Alaus gero ir cigara, pernakvot ir roda gera. **Broliai Lietuviai!** Atminkite kad asz užlaikau puikiausi lietuviszka saliuna, todel apsilankydami ant visasvietines parodos St. Louis teiksites ir mane aplankyti, pas mane gausite puikios degtines, alaus ir cigaru net isz Peterburgo, neužmirszkit adreso:

Petras Maksztelis,
500 Ohio ave., E. St. Louis, Ill.

Dr. F. Napieralski
Specijalistas Privatiszku Ligu.

Valandos:
Iki 10 ryto, nuo 3 iki 5 po pietu ir po 7 vakare.

Offisas ir gyvenimas:
723 West 17th Street, kerte Paulina st. prieszais szv. Vaitiekaus bažnyczia.

Telefonas Canal 1157.
Telefona gausi dykai visose aptiekose.

Hotelis ir Saliunas.

Valiunas Bros,
1100 Morgan st., St. Louis, Mo.

Užlaikome bavarska alu, sena sznapsa, kvepenczius cigarus. Iszpaniszka vyna ir tt.

(4—29)

Lietuviszka Banka.
(Užideta 1888 mete.)

Siuncziam pinigus greitai ir saugiai in visas dalis svieto. Parduodame Laivakortes ant greicziausiu laivu. Paczto Sta. No. 8.

S. Mack,
212 First St., Elizabeth, N. J

Puiki lietuviszka Balberne.

Puikiai plaukus kerpa, lengvai barzda skuta.

Juozas Szunskis,
81 Metropolitan av., Brooklyn, N. Y.

ARMONIKOS

Turime daugybę visokio skyriaus armonikų pargabentų iš Vokietijos nuo garsiausių armonikų fabrikantų. Mus prekės visados žemesnės už kitų, ir savo kaštu prisiunčiame į namus.

Jeigu dar neturi mano kataliogo, tai rašyk šendien prisiųsdamas savo adresą ir už 2 ct. markę, o mes prisiųsime gražų lietuvišką armonikų kataliogą dykai, kuriame rasite visokių muzikališkų instrumentų ir laikrodelių prekes.

Adresuokite teip:

M. J. DAMIJONAITIS
3108 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

J. A. BRAZIS,
525 Collinsville av., E. St. Louis, Ill.

Lietuviszkas Drapanu Sztoras.

Laikau geriausio osikio stutus ir parduodu pigiau neng kiti. Teipgi marszkiniu czeveryku ir tt. dideliam pasirinkime. Apsteliuotus stutus padirbu dailiai ir drucziai; darba gvarantuoju arba pinigus sugrażinu. Kalbu lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Meldžiu guodotinu lietuviu ateiti ir pirkti pas lietuvi.

(20—5)

T. Podlaski,
668 Milwaukee av., Chicago, Ill.

Pirmos kliasos Saliunas.

Užlaikau geriausia arielka, vyna, likierius ir kitokius gerimus, szalta bavarska alu, kvepenczius lietuviszkus cigarus ir gardu užkandi. Kurie turi kokias provas už sužeidima fabrikuose ar kitur, pas mane visada gaus roda dykai. Pribuve isz kitu miestu gaus pas mane puikia nakvine ir gražu priemima. Neužmirszkit atsilankyti.

EUROPOS Lietuviszki Laikraszcziai.

„Varpas" literaturos, mokslo ir politikos mėnesinis laikraštis. Talpina savyj daug akyvų ir moksliškų straipsnių, spaudinamas ant gražios popieros, preke ant metų.....**$1.25**

„Ukininkas" užsilimantis reikalais ukininkų, ir paduodantis visokias žinias iš Lietuvos ir talpina gražias Istorijas, pasakas, ir tt. preke ant metų.....**75c.**

Abudu virš mineti laikraščiai išeina formoje knygėlių kožna mėnesį Tilžėje Prusuose. Amerikiečiai norinti apsisteluoti, kreipkites prie mus agento, Adresas

M. J. Damijonaitis,
3108 S. Halsted st., Chicago, Ill.

D-ras A. F. Bauer
sunus garsaus prof. M. D. BAUER.

Baigęs moksla Europoj ir Amerikoj, gydo visokias ligas abieju lyčiu su didele pasekme.

Offisas ir gyvenimas
Blue island Ave. kampas 12 ul.

Ruimai 8, 9 ir 10 Power House, Chicago, Ill.

Valandos:
10 iki 11 ryto,
2 iki 4 po pietu,
ir 7 iki 9 vakare.

Telefonas: Monroe 855.

Ra ulai kurtu begi? Nugi pas PiatraSzleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ocziszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ligiau su tamista kalbėti negaliu. Lik sveikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir puikauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnuosiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io Pl.)
Telephonas Root 21.

TYPEWRITERIS UŽ $15.00.

Šita drukuojama mašina yra naujausio išradimo su geriausiais pritaisymais; su ja galima drukuoti teipgerai, kaip ir už $100.00. Norintis drukuoti su šita mašina nereikalauja nė jokio mokslo, gali su ja drukuoti ir mažas vaikas. Kiekvienas pirkes šita mašina gaus užganėdintas ir džiaugsis su ja. Reikalaudamas musu didelio kataliogo, turi prisiunsti už 3c marke, o tuojaus ją gausi. Reikalaudamas mašinos, paduok savo aiškų adresa ir pinigus visada iš viršaus reikia prisiunsti, o jeigu nenori visu pinigu iš viršaus prisiunsti, tai nors puse, o kitus užmokėsi tada, kaip mašina gausi. Adresuok:

The Satisfaction Supply Co.
N. E. cor. Halsted & 32nd st., CHICAGO, ILL.

Dr. A. L. Graiczunas
(LIETUVYS)
167 W. 18-th St.,
CHICAGO, ILL.
Tel. Canal 475.

Nesiusk Pinigu
Užmokėk kaip gausi, jei pilnai užsiganėdinsi $3.97

Dėl greito įvedinimo musu daugtu ir kataliogo tarpe naujų pirkeju ir agentu, mes darome šita nesulyginama pasiulinima ir išdaliname tukstančius dolerių premijoms. Prisiunk mums savo varda, adresa ir artymiausia expreso stacija, o mes pasiusime tau šita rankiu. 1 DĖŽE GERU CIGARU, 1 14 KARATU AUKSUOTA AR GRYNAI NIKELINI VYRIŠKA LAIKRODELI, ATVIRU VIRŠUM (paskyk koki nori), TEIP GERAI KODO LAIKA, KAIP UŽ $20.00 LAIKRODELIŲ; užtikrinimo paliudyjima ant 5 metu su kožnu laikrodeliu, kad mes pataisysime dykai, ar atmainysime ant naujo, jei netiks. 1 AUKSUOTA RETEŽELI IR KAPKALELI, 1 TIKRA SHEFFELDO SKUTIKLI, 1 AUKSUOTA ŽIEDA SU TAVO VARDAŽENKLIU, 1 GRAŽU ISAGI, 1 GRAŽIA BAIKŠTINE spilka, 4 kočeto auksso spikaklinius knypkius, 1 pora rankovinis knypkiu, 6 aliaskinio sidabro arbatinius šaukštelius. Pirma apžiurek kožna daigta ir jei rasi, kad tai geriausias pirkinys tavo gyvenime, užmokek $3.97 ir expreso kaštus, kitaip ne cento. Viskas, ko mes norime, tai kad tu rekomenduotumei savo draugams. Szitas rankius su moterišku atviru šonu laikrodeliu vietoje vyriško, kaštuoja $4.72. Mes galime pasiusti per paczta, jei mums prisiusi pinigus su užpraušais ir 35c. viršaus ant apmokejimo siuntimo.

A. V. MOLLAND & Co. 153 FIFTH AVE., CHICAGO, ILL.

Cudas! « Cia tai na, labai navatnas ir puikus cudas, nera ka sakyti, tik pamegyk, o užmirsi visas savo bedas. Parsitraukpriaurdamas 25 centus, o pamates net nusistebesi.
Staple Novelty House,
3253 Illinois Court *Chicago, Ill.*

Dr. O. C. Heine
DENTISTAS.

OFFISAS:
Kerte 31-mos ir So. Halsted ulycziu.
Gyvenimas viršuj Aptiekos.
CHICAGO, ILL.

Traukia dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo gvarantuoja.

F. P. Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709
S. E. Corner LaSalle & Washington sts
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 3112 S. Halsted arti 31 mos.

Asz esu seniausias specijalistas Chicagoj nuolatiniam gydyme vyriszku ir uzsenejusiu ligu.

Asz isgydau nuodugniai kraujo užnuodyjima, reumatizma, užsenejusias paslaptingas ligas ir ligas paeinanczias nuo žagimo save ir iszdykumo; gelyma kaulu, svaigima ir skaudejima galvos, skaudejima po krutine, sanariu, nugaros ir strenu; gelima ar nepaprasta plakima szirdies, užyma ausyse ir galvoje, drebejima kraujo, pamelinavusius paakius, spuogus ant veido ar kuno, geltonas plemas ar ronas ant bei dalies kuno, puvima ar skaudejima gerkleje, užkietejima viduriu, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma kojose, indubusias akis, nubegima seklos laike miego ar prie nusiszlapinimo, negalejima miegoti ar valgyti, dusuly, trumpa kvepavima, niežus, skuros, inkstu, kepenu ir skilvio ligas. Jeigu esi nuolatai nuvarges ir greitai pailstantis, baugus, gedingas, nusimines, užsirupines ir nustojes vilties, jeigu lytiszkos dalys yra nusilpneje jog negali atsakancze atlikti vyro prideryszciu ir neturi vaisaus; jeigu esi užkrestas kokia liga, turi tankiai szlapinti diena ir naktyje, tai ateik ar raszyk pas mane o asz duosiu teisinga ir tikra roda dykai.

Susiszlapinimas lovoje bemieganti yra labai inkirus kenkimas, ir daugumas nejieszko pagelbos tikedami jog negalima iszsigydyti. Asz savo tam tikrais vaistais užtikrinu iszgydyma trumpam laike.

KNYGA VISOKIU LIGU DYKAI.

Ant pareikalavimo kožnam nusiusiu dykai lietuviszka knyga apraszanczia visas vyriszkas ir paslaptingas ligas, kaip nuo ju apsisaugoti ir iszsigydyti.

Dr. B. M. ROSS 175 S. Clark St., kerte Monroe. Chicago, Ill.
Ofisas atidarytas kasdien nuo 9 iki 4. Panedelio, Seredos, Petnyczios ir Subatos vakarais nuo 6:30 iki 8. Nedelioms nuo 10 iki 1.

Paveikslas naujo Popiežiaus PIUSZO X.
miera 18x24 coliu.

Yra labai gražus paveikslas, ant kurio matosi naujas popiežius teip kaip gyvas. Viduriniai rubai balti, viršutiniai raudoni, o abrozo dugnas tamsiai žalias. Neapsakytai gražus paveikslas.

PREKE 50 centų.

Gaunamas „Lietuvos" redakcijoj. Adresas:

A. OLSEVSKIS,
924 33rd Str.,
Chicago, Ill.

MARJA DOWIATT
LIETUVIU DAKTARAS
Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 10tos ryto.
nuo 7-tos iki 9 val. vakare.
Nedelioms tiktai nuo 8-tos iki 10-tai ryto.

Telefonas: Morgan 1382.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

DOVANAI
Visiems Sergantiems ant 10 dienų išmėginimo

GARSINGAS ELEKROS DIRŽAS "GIANT"

Tukstančiai žmonių jau išsigydė su plačiai žinomu Elektros Diržu, nuo reumatizmo, viduriu užkietėjimo, bėgunkos, viduriu silpnumo, nuo ligų: plaučių, žarnų, inkstų, kraujo, gyslų, kosulio, karščiavimo, drugio, nerviškumo, silpnumo, žodžiu sakant, nėra ligos, kurioje šis diržas nebutų pagelbėjęs.

Sveikus jis sergsti nuo ligų. Kas geidžia pasmaudoti iš jo gerumo, turi iškirpt šį apgarsnimą iš laikraščio, paduodant savo aiškų adresą ir prisiųsti ant šitokio adreso:

New York Specialty Co.
52 West 18-th Street, New York, N. Y.

Kožnas gaus šį diržą, su paaiškinimu kaip jį vartoti, tik reikalaudamas diržo tur pilnai aprašyti savo ligą. Ši proga yra duota tik ant trumpo laiko. Todėl naudokitės. Rašykite tuojaus reikalaudami ELEKTROS DIRŽO.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems iszdirba:- **Karunas, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba:- **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai ir laiką.

darbas butu prideranczias atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczias atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

Burtininko Maszinele.
Szitai yra stebuklingas iszradimas.
PREKE 50 CENTU.

Szita stebuklinga maszinele ateako visokius užklausimus teip veikiai kaip užklausia. Ji pasako apie meile, prekyste ir nelaimes greitai ir teisingai. Ji yra teip sutaisyta, jog ji pasako jusu aveitia ir viska ka nori žinoti jeigu tiktai paklausi. Ji yra sutaisyta ant mokslaszku principu. Ta ja gali szneketi kaip in gyva, nes ji atsako ko užklausi per pritaisyta raga. Judejimas jusu lupu ir balso atneszia stebuklinga atsakyma. Ji yra gera del kiekvieno žmogaus ir ji gali užtekti ant visados. Labai daug juoko su ja gali padarvti ant balu ir kitoriu susirinkimu. Su ja galima ir pinigu uždirbti, nes gali eiti pasakodamas žmoniu laime ar nelaime. Jeigu nori žinoti savo laime ar nelaime, kurios gal laukti, arba nori israsti ar zmei vyra ar moteri ir kas tave myli ar ne, tiktai paklausk Burtininko Maszinetes ir ji tau tuojaus atsakys. Ta maszinele yra gražiai ir tvirtai padaryta isz nikelio ir ji gali užtekti ant viso amžiaus.

Mes teipgi turime visokiu raszomu maszinu, angliszku, lenkiszku ir lietuviszku knygu. (pranesnant kuygu kataliogo sakyk kokios kalbos kataliogo nori), daug visokiu tavoru, padarome del klliubu ir draugyscziu karunas, peczetis, ženklus, czekius, rubber stampas ir tt. Kas prisiuns 10c. del prisiuntimo kasztu, mes prisiunsime didell katalioga.

Pinigus geriausiai yra siunsti per Money Order isz paczto arba poplerinius pinigus reciatruotoje gromatoje. Siunczlant mažiau kaip doleri, galima siunsti paczto ženkleliais markems.

Scientific Novelty M'f'g Co. No. E. Cor. Wabash av. and Randolph street, CHICAGO, ILLINOIS.

Ant 17 Akmenu
RailroadLaikrodelis

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir užstatomas, vyriszkas ar moteriszkas, 18 karato AUKSU PLEITYTAS, švejals hunting luksztais, gražiai iszmargintais. Geral laika laiko, ypatingai tinka geležinkello darbininkams kurie reikalauja gero laikrodelio. Gvarantuotas ant 20 metu. Per szia 60 dienu mes siunsime szi laikrodeli kiekvienam kurs mums prisiuns savo adresa už **$5.75** C. O. D. Po apžiurėjimui, jei patinka užmokek expresui $5.75 ir kasztus atvežimo ir paimk laikrodeli, jei netinka neimk ir nemokėk ne cento. Savo aiškumose už tokii pat laikrodeli mokesi $35 14K auksu pleitytas lenciugėlis dykai su kiekvieni laikrodeliu.

Excelsior Wactch House,
666 Lees Bldg., Chicago Ill.

Musu darbas yra musu geriausias apgarsinimas.

2 Kriaucziai 2
Palionis ir Zacharewicze,
855 33rd st., Chicago, Ill.

Mes siuvam visokius drabužius, pigiai ir vis naujos mados. Praszom atsilankyt ir persitikrine duokit mums pradžia, o mes jus užganedinsim. Musu darbas yra musu geriausias apgarsinimas.

[Laboratory, 312 Bedford Ave.] **Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.**

Per C. O. D. mes nesiuncziam.
Klausenti rodos per gromatas adresuokite sziteip: duosime uma atsakyma.
Drs. J. M. Brundza Co.
New York & Brooklyn, U. S. A.

Kares Mapa

parengta specialiszkai su visu apskricziu kur dabar yra kare Maskolijos su Japonija. Ant mapos matyti Japonija, Korėja, Kinija, Indija, Siberija ir visa Maskolija. Mapa padirbta gražiai ir geral su visokioms parvoms ant abieju pusiu. Nusipirkes szita mapa matysi ant jos visa kares lauka ir kur dar kare gali ierkilti. Mapos miera 21x28 collius; su prisiuntimu tiktai 25c. Pinigus siunskite pacztinems markems pas

M. J. DAMIJONAITIS,
3108 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Silpni Vyrai.

Visiems reikalaujantiems daktariškos pagelbos pasiunsiu garsaus daktaro receptą dykai. Be C. O. D. ne apgavingus gydymo sampelius. Perskaityk šį apgarsinimą.

Šia yra parašytas dėl vyrų, turinčių sugriautą sistemą per įsidykumą savo jaunų dienų. Klausyk atsako rodos. Perstok gydęsis su "sempelinėmis" gydusėms, elektriškais diržais, "speciališkoms" patentuotoms gyduolėms ir kitokiomis apgavystėmis. Diržas negali teysi išgydyti, o nuolatinis gėrymas ar valgymas visokių medicinų sugadins tau vidurius, užnuodys tavo sistemą teip, kad liga atosta neišgydoma.

Keletą metų aš kentėjau liga jaunistės klaidų; turvau nervišką, turėjau naktinius nubėgimus, varicocelę, stoką vyriškumo, silpną pomieti, stoką gyvumo, ambicijos ir drąsos, jančiau sunkenybę, sumažėjimą lytiškų dalių ir tt. Mėginau gydytis viskuom kas tik ką rodyjo, bet vieton geryn, sveikata ėjo blogyn. Ant galo buvau priverstas keliauti į Europą ir klausti rodos geresnio daktaro, kuris mane ir pagydė. Receptus to garsaus daktaro, kurias aš pasigydziau turiu ir šiedien savo rankose, nes žinau kaip tai sunku buvo pasigydyti, todėl aš pasiryžau ir kitus pagelbėti tokioms ligoms sergančius. Kas pas mane atsišauks per laiką, aš kožnam pasiunsiu dykai kopiją to garsaus recepto uždaryioje gromatoje drauge su reikalingais pamokinimais kaip gydytis. Receptas buspasiųstas teip aiškai, kad pegal jį kiekvienas gerasis aptiekorius gyduoles sufaisys. Paklausyk mano rodos, o pamatysi kad visiškai išsigydysi.

Nepalaikyk manes už tokį šarlataną kaip kad tie, ka siulo gydymą dykai, diržus dykai, rodas dykai kaipo niekeris ant sugavimo žuvių — kad paskui iš jų pinigus vilioti už netikusias ir pavojingas medicinas siunstomas C.O.D. Aš nieko nesiunčiu C.O.D. neturiu nieko parduoti; vardą ėjau savo užtikrym slapteje. Jeigu mane atrasi neišsingu, turi tiesą šiame pačiame laikraštyje apgarsinti mane apgaviku. Už mano klapatą, aš papraršysiu tik 50c tada, kada išsigydysi. Daugiau nieko nereikalauju ir neprašau kad man siunstum pinigus pirmiau pakol visiškai neišsigydysi. Rašyk man siedien, nes gal šis apgarsinimas kitu syk jau nebus šiame laikraštyje.

Atmink kad tu gauni receptą ir visus reikalingus pamokinimus dykai ir nereikalauji nieko mėkėti pakol visiškai neišsigydai, tada užmokėsi man 50c. Adresuok:

C. Beatston, P.H. Box 655, CHICAGO, ILL.

Naujos pergales ir žygiai vaistuose
Prof. Dr. E. C. Collinso.

Daugumas iš musu tautiečiu, kurie prakaituodami uždirba kasni kasdienines duonos, ar tai po žeme kastynese, ar pabrikuose pirm laiko kasa sau duobe, KADANGI NEJIESZKO PAGELBOS TEN, KUR JA GALETU GAUTI, BET PIRMA KREIPIASI PRIE TOKIU DAKTARU, KURIE NETURI JOKIO SUPRATIMO APIE GYDYMA; nes iš priežasties nesumanaus gydymo stovis sveikatos ju nublogsta, ligos susensta ir stojasi visiškai neišgydomoms. Tame jie patys yra priežasčia savo kančių ir belaikines mirties.

MYLIMIAUSI TAUTIECZIAI! Atidarykite nors kartą akis! Pažinkite nors karta savo geradeja ir apgyneja! Perskaitykite, ka rašo jusu giminiečiai ir kiti svetimi žmones apie naujas pergales ir žygius Prof. Dr. E. C. COLLIN'SO.

Padekavone iš Kanados.
P. Napoleon Trahan, S. Faustin. P. V., Canada, rašo teip:
Dangelį metų kentėjau nuo labai įkirasu reumatizmo ir laikas nuo laiko priverstas buvau gulėti lovoje. Vartojau įvairiausius vaistus, bet joki man nepadarė palengvinimo. Vienas iš mano draugų parodavijo man, skant butinai kreipčiausi prie pono Collinso. Su dideliu nenoru vienok paklausiau jo, nes netikėjau, idant pono prof. Collinso vaistai galėtu išgydyti ir ant didelio mano nusistebejimo persitikrinau, kad vaistai tie yra dėl manes pagelbingi, ir in labai trumpa laika pasijutau visiškai sveiku.

Veston, Colo. 12 sausio 1904 m.
Guodotinas Pone prof. Collins!
Karta buvau prasergeta, jog prof. Collins apsaugojo daugelį žmonių nuo ligu, daviausi tam perkalėti ir aprašiau savo liga, svaiguli ir drebejima šiauru. Ponas pasiunte del manes vaistus, kurios vartojau pagal roda, o ileiga buvo tokia, kad begyje 4 savaičiu likau visiškai sveika. Užtatai drasiai galiu pasakyti, jog prof. Collins išgelbejo mane nuo artymos mirties. Szioje valandoje skaitau save už pilnai sveika. Linksma ir gyvenu ramiai su savo šeimyna. Dekavodama Ponui prof. už pagelba ir keldama maldas už jo sveikata pasilieku. Su guodone paciente,
Mare Baltazar.

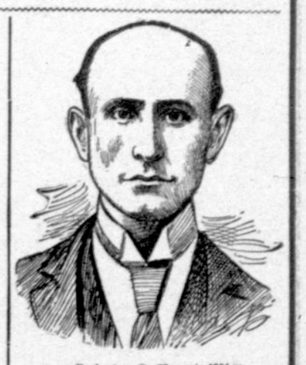

Barberton, O., 27 sausio 1904 m.
Augštai guodojamas prof. Collins!
Sirgau bronchiniu kataru, vienvaliniu kosulin, kuris man nedave ramumo nei diena ne naktį ir silpnino mane; prie tam turejau didelį ir nepakenčiamą skaudejima krutinės dešiniame šone. Szitame tai liudname padejime atsilipiau in Pona Profesoriu, kadangi skaičiau, jog su pagelba Jo speciališkų vaistų jis gali išgydyti net tuos, kurie nužude viltį išsigydymo. Viena tik dėže išvartojau Tamistu vaistu ir atgriebiau pilna sveikata. Su tikra guodone atsidaves
J. Brieguel,
Sanarys Amerikoniško Legijono garbės

Kiekvienas tas, kuris tik su užsitikejimu kreipiasi prie šito garsaus mokslu ir praktika PROF. Dr. COLLINSO, kuris visa savo gyvenima pašvente kenčiančiai žmonijai, randa tikra pagelba.

Ar norite buti iszgydytais?

Jeigu jums kiti gydytojai ar daktarai atsake, ir jeigu nužudete vilti, sirgdami užsisenejusiomis, vidurinemis ar išlaukinėmis ligomis, rašykite tuojaus arba patys ateikite pas PROF. Dr. COLLINS'A, o apturesite sugiebia roda pasekminga pagelba.

Pilnas knygas galima butu prispaudyti paliudyjimu apie jo pasistebejimo verta žygi gydymo yvairiu ligu, nes jis išgyde jau tokius ligonius, kurie neturejo vilties ir skaite save anoj pusej kapo, apie ką gali paliudyti atsitikimai ir gyviejie jo pacientai.

VYRAI, MOTERYS, VAIKINAI ir MERGINOS, kurie sergate vidurine, atvira arba slepiama liga, veltai jieškosite kur kitur pagelbos, nes vieninteliai tik PROF. Dr. E. C. COLLINS gali jus išgydyti.

Laikas moka — laikas žudo. Neatidedinekite gydymosi.

Nelaukite kol liga pati pereis. Juo daugiaus atidedate, juo aršiaus del jus, geriaus gi del jus yra tuomet jeigu kuo greičiausiai kreiptiesi ypatiškai ar per laiška prie manęs, o aš jums sugražinsiu sveikata ir užtikrins gyvenima.

Kas negali pributi ypatiškai, tegul rašo po šituo adresu:

Profesor Dr. E. C. Collins,
140 West 34th Sreet, New York.

Ligoti pacientai paprastai priimami yra nuo 10 val. ryto iki 3 val vakare. Seredoje nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakare. Nedelioje nuo 10 val. ryto iki 1 val. po pietu.

John's Blood Remedy iszczystyja krauja, iszvaro užsilikusius nuodus nuo drugio, maleirjos ir užkrecziamos ligu. Nugydo spuogus, inkstrus, sziaukus, plemas. Suteikia gyvybe ir stiluma atszaluiom ir nutirposiom dalim. Sutinatina krauja. Preke su prisiuntimu $1.00. JOHN'S SUPPLY HOUSE, S. Y. Sta., CHICAGO, ILL.

Dykai! Dykai!

Gaus kiekvienas Daktariškų knygutę apie ligas vyrų, moterų ir vaikų kas prisiuns savo adresą ant adreso:

L—VA, P. O. Box 268,
MADISON SQ. N. Y.

Nuo Korn-spanduku ant koju tik 10c.

Gvarantavojeme iszgydyma.
Dantu gelimo ir Skorbuto, Papuczkus nugidit, Plauku slinkima sustikite ir sutankite ant praplikusios galvos, Pleiskanas iszmaikina. Telpgi turime vaistu del iszmaikinimo plauku, kad barzda nereiktu skust, arba moteris turi ant apzimimo ligus gyvaplaukius, mes esame SPECIJALISTAIS

J. M. B. Chem, Co.
bx106 Sta. W. B'klyn-New York.

Nei $1 Nereikia Moketi iki Iszgydymui.

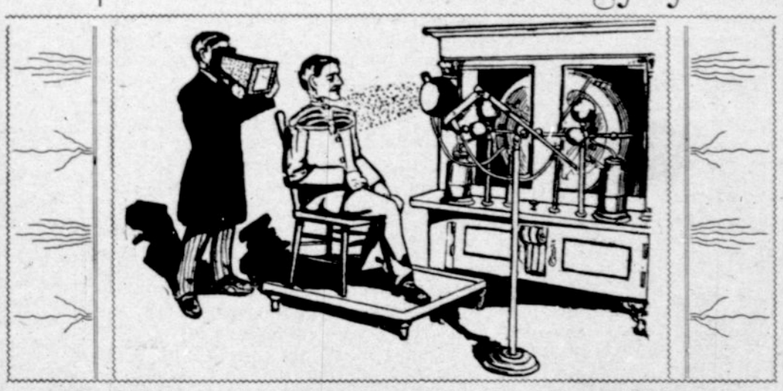

X-SPINDULIU EGZAMINAS DYKAI!

Garsus mediškas užžiurėtojas, užbaigęs vokiškus ir amerikoniškus Universitetus, su daug metų patyrimų yra autorium, išrodinėtojum ir specialistu gydyme privatiškų, nerviškų ir užsisenėjusių ligų. Tukstančiai jaunų vyrų tapo išgelbėti nuo priešlaikinio grabo, kuriems jis sugrąžino sveikatą ir tvirtumą.

Nerviškas nusilpnėjimas. Nerviškas silpnumas, peržengimas gamtos tiesų, nustojimas gyvybės, lenkimasis draugijos, sunykimas ir tt. yra tai pasekmės sulaužymo sveikatos tiesų. Tu gal esi pirmam laipsnyje bet atmink kad artiniesi greitai prie paskutinio. Nedaleisk falšyvai begėdystei ar pasididžiavimui suturėti savę nuo sugryžimo prie sveikatos. Daugel vyrų neatboja apie savo padėjimą kol jau yra per vėlu.

Limpančios ligos, kaipo kraujo užnuodyjimas visokiuose laipsniuose, užkrėtimas gerklės, nosies ir kaulų, puolimas plaukų, užakimas varpos ravelio, uždegimas puslės, sutinimas lytiškų dalių yra greitai ir nuodugniai išgydomi. Mes parengėme gydymą virš minėtų kenkimų teip, kad tu netiktai patirsi greitą palengvinimą, bet visišką išgydymą.

Atmink— Mes duodame užtikrinimą išgydymo kiekvienos ligos paimtos ant gydymo. Jeigu tu negyveni Chicagoj, tai rašyk prašydamas klausymų lakšto. Tu gali but išgydytas namie, jeigu suteiksi mums gerą aprašymą savo ligos. Gyduoles sukrauname in mažas, be jokių parašų skrynutes, teip kad nieks neatkreiptų atydos kas jose yra.

Gyduoles Dykai iki Iszgyjimui.

State Medical Dispensary,
Pietvakarinis kampas State ir Van Buren gatvių,
Inejimos per 66 Van Buren gatve, ruimas 6, Chicago, Ill.

Mes užprašome visus kenčiančius nuo užsisenėjusių ligų, nuo kurių negalėjo išsigydyti, atsišaukti į musų gydynyčią ir pamėgyti musų NAUJA BUDA, kuris yra laikomas už neklaidingą.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po pietų; nuo 6 iki 7 vakare. Nedėlioms ir šventadieniais nuo 10 tik iki 12.

RODA DYKAI!

LABAI SUMAŽINTOS LAIKRODELIU PREKES.

TEIP ŽEMU PREKIU DAR NIEKADOS NEBUVO! Kiekvienas dabar galite turet laikrodeli.

Mes esame seniausi laikrodžiu prekejai, ir sziandien szio laikraszczio skaitytojams smarkiai numažiname prekes ant laikrodeliu, teip kad jau yra dabar *žiekvienam prieinamos*, ir joki kiti laikrodeliu pardavejai *neinsiengia su mumis konkuruoti.*

Prie kožno pirkto laikrodelio pridedame dovanu puiku Dickens lenciugėli su aizmeo prie vyriszko, so coliu Lorgnette prie moteriszko laikrodelio.

No. 1. 14k Dvigubai paauksuotas Hunting luksztai. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas. Iszrodo ant $25 *Auksinio laikrodelio.* Geral akmeniuota masznerija, nustatomas teisingiausiai parodo laika. Kiti pardavejai garsina tokius po $3.50, $3.75. **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $2.98.**

No. 2. 14k Dvigubai paauksuotas ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Iszrodo kaip $40.00 *auksinis laikrodelis.* Tikra Amerikiszka masznerija, pilnai akmeniuotas, nustatomas. Puikiai gražuotas. Kuotikriausias laiko rodytojas. Kiti garsina toki po $4.49, $4.75, $4.95 ir $5.50. **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $3.98.**

No. 3 14k Dvigubai paauksuotas Su gaubtais papuoszimais, dailiais luksztais, puikus laikrodelis. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas; hunting. Iszrodo ant $45 *Auksinio laikrodelio.* Tikra Amerikiszka masznerija, su daugeliu akmenu, nustatomas. Geriausiai laika laiko. Kitur parduoda po $6.50, $7.25, $8.50 **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $5.25.**

No. 4 14k Dvigubai paauksuotas Su gaubtais papuoszimais, *iszsodintas su Peru Diemantais, Rubinais, etc* Puikus luksztai. Nerasi puikesnio. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Iszrodo kaip $50 *Auksinis laikrodelis.* Masznerija tokia pat kaip No. 3. Kitur tokius parduoda po $6.75, $8.00, $9.25 **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $5.75.**

No. 5 14k Tikras auksu lietas, Puikiai graviruotas, hunting. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, 2 luksztai storo gryno auksso. Niekados nenusizers de nenublanks. Iszrodo kaip $60 *Auksinis laikrodelis,* su daugeliu akmenu, grynai amerikiszka masznerija, nustatomas. Laika laiko kuogeriausiai. Kiti garsina tokius po $7.25, $8.50, $9.50 **Gvarancija ant 25 metu. Musu preke $6.25.**

No. 6 Tikras 14k Auksu lietas Lukszta geriausio darbo, hunting, ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, puikiai graviruotas. 2 luksztai isz extra gryno auksso trses visa amži. Tikrai Amerikiszka masznerija su naujausiais pagerinimais. Iszrodo kaip $100 *Auksinis laikrodelis,* nustatomas. Puikus isz puikiausiu. Nerasi geresnio laiko rodytojo. Kiti parduoda po $18, $20, $25 **Gvarancija ant 25 metu. Musu preke $9.99.**

No. 7 Tikras Nikelinis, Be virszaus. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas. Drutas ir geras parodo laika, niekados nenublanks. Tikra amerikiszka masznerija. Nustatomas kaip reik. Tikrai puikus laikrodelis. **Gvarancija ant 5 metu. Musu preke už vyriszka $1.98, mot. $2.98.**

No. 8. Naujojo Sidabro laikrodelis, vyriszkas ar moteriszkas, tikrai vokiszkojo sidabro laikrodelis. Ausute užs